БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 126 (4225)
5 июнь, 1980 й.
ПАЙШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЗАРБДОР ҚУРИЛИШ ОДИНЛАРИ

ТОШКЕНТ МЕТРОСИ—МУДДАТИДАН ИЛГАРИ!

Тошкент метрополитени биринчи линиясининг иккинчи участкаси қурилишида масъулиятли палла бошланди. Метронинг ана шу участкасини муддатидан илгари — шу йил қурувчилар куни арафасида фойдаланишга топширишга аҳд қилган метросозлар, ёрдамчи пудратчи ташкилотларнинг вакиллари ўз сўзларининг устидан чиқиш учун кун сайин зарбдор меҳнат суръатларини авж олдиришмоқда.

Тошкент метроси биринчи линиясининг иккинчи участкаси қурилиши бўйича ташкил этилган мувaққат партия группасининг бўлиб ўтган йиғилишида шаҳримиз ер ости йўлининг ана шу участкасини белгиланган муддатда фойдаланишга топшириш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди. Тошкент метро қурилиш тресги, шунингдек, ер ости йўли қурилишида иштирок этаётган барча ёрдамчи пудратчи ташкилотларнинг вакиллари, илғор қурувчилар иштирокида ўтган йиғилишда сўзга чиққан Тошкент метро қурилиши тресги бошқарувчиси П. В. Семёнов, Тошкент метрополитени бошлиғи Ш. Р. Шоабдураҳимов, 1-Тошкент монтаж бошқармасининг бош инженери А. Н. Исаев, метро қурилиш тресги комплекс бригадаси бошлиғи И. Лисий, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ободонлаштириш Бош бошқармасининг бош инженери А. П. Матвеенко, шунингдек, ёрдамчи пудратчи ташкилотларнинг вакиллари метронинг ана шу участкаси қурилишидаги ютуқ ва муаммолар, ҳал этилиши зарур бўлган проблемалар, иш миқёсларини мувофиқлаштириш ва пардозлаш ишларини жадаллаштириш тадбирлари тўғрисида гапирдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин сўзга чиқди.

Йиғилиш ишида Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раиси В. О. Козимовлар иштирок этишди.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● 2 ва 3 июнь кунлари КПСС Марказий Комитетида энергосозлар, энергетика, энергия машинасозлиги корхоналари ва институтлари ходимларининг энергетикани ривожлантириш масалаларига бағишланган кенгаши бўлди.

● Кеча Тошкентда республика геологларидан бир группасига 1979 йилги СССР Давлат мукофотларини топширишга бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Ўртоқ Ш. Р. Рашидов уларга СССР Давлат мукофотлари берилганлиги тўғрисидаги ёрлиқларни ҳамда лауреатларнинг кўкракка тақиладиган нишонларини топширди, самимий табриклаб, уларга сиҳат-саломатлик, илғор совет фани шуҳрати йўлида, социалистик Ватанни равнақ топтириш йўлида янгидан-янги муваффақиятлар тилади.

ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИК ГУРУНГИ

Ўзбекистон ССРда Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунлари тантанали очилди

Ўзбекистон диёрида қардошлик байрами — Озарбайжон адабиёти ва санъати кунлари бошланди. Бу байрамнинг ажойиб фазилатлари кўп. Совет халқларининг улуғ Ленин васият қилган дўстлигига садоқат шу фазилатларнинг энг муҳимидир.

4 июнь куни Алишер Навоий номли опера ва балет театрида Ўзбекистон ССРда Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунларининг тантанали очилишига бағишланган кеча бўлиб ўтди.

Тантанали кеча қатнашчилари Озарбайжон ССР делегациясини самимий кутиб оладилар. Театр залида республика Компартияси Марказий Комитетининг секретари К. М. Багиров, Озарбайжон ССР Министлар Совети Раисининг ўринбосари Ф. Г. Аҳмедов, байрамга келган адабиёт ва санъат усталари бор эдилар.

Кечада КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари И. Г. Анисимкин, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, Н. Маҳмудов, С. У. Султонова, Озарбайжон делегацияси аъзолари президиумга чиқиб ўтирадилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев кечани кириш нутқи сўзлаб очди. У Озарбайжон вакилларини, нефть ва пахта, машинасозлик ва соҳибкорлик ўлкасининг барча меҳнаткашларини, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, бутун Ўзбекистон халқи номидан астойдил табриклади.

Биз ажойиб республикангизнинг экономикаси ва маданияти равнақини ифтихор билан кузатиб турибмиз, деди Н. Ж. Худойбердиев. Яқинда биз Озарбайжон Совет Социалистик Республикаси, унинг жангларда ва меҳнатда чиниққан қаҳрамон авангарди — Озарбайжон Коммунистик партиясининг шонли 60 йиллигини сизлар билан бирга катта байрам сифатида нишонладик. Республикангиз КПСС XXV съезди қарорларини амалга оширишдаги катта муваффақиятлари, ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажарганлиги учун юксак мукофот — Ленин ордени билан тақдирланганини эшитиб сизлар билан бирга сидқидилдан қувондик.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг республикангиз меҳнаткашларига йўллаган самимий табрикномасида совет халқининг муштарак ҳис-туйғулари ўзининг яққол ифодасини топди.

Серқуёш Озарбайжон бизнинг дилимизга яқин ва азиздир. Азиз меҳмонларимиз, сизларни ўзбеклар диёрида астойдил табриклаймиз, қардош республиканинг барча меҳнаткашларига чин кўнгилдан умумхалқ бахт-саодати, севикли Ватанимиз манфаатлари йўлида, Ленин партиясининг улуғ ва енгилмас байроғига ёзиб қўйилган идеалларнинг тантанаси йўлида янгидан-янги ижодий ютуқлар ва меҳнат муваффақиятлари тилаймиз.

Сизлар Ўзбекистонда бўлган вақтингизда республикаларимиз халқларининг ишлари ва фикри-зикри бир эканига яққол ишонч ҳосил қила оласизлар. Шаҳар ва қишлоқларда — ҳамма жойда Ўзбекистон ССР ишчилари, колхозчилари, зиёлиларининг зарбдор меҳнати жўш урмоқда. Озарбайжон ССРдаги қардошларимиз каби улар ҳам ўзларининг бутун истеъдодлари, ақл-заковатлари ва қалб ҳароратини коммунизм қуришдек буюк ишга, севикли Ватанимизнинг шон-шуҳрати ва равнақи йўлида сарфламоқдалар.

Республикамизда бўлганингизда, шаҳар ва қишлоқларнинг меҳнаткашлари билан учрашасизлар, Ўзбекистоннинг коммунистик қурилишдаги ютуқлари билан, халқ турмуши билан, унинг ижтимоий-иқтисодий ва маънавий тараққиёт чўққиларига жадал кўтарилишдаги муваффақиятлари билан батафсил танишасизлар. Ҳозирги Ўзбекистон — «оқ олтин» ўлкаси, қудратли индустрия ва илғор қишлоқ хўжалиги ўлкаси, мамлакат фани ва маданиятининг йирик марказидир.

Мазмунан социалистик, шаклан миллий адабиёт ва санъат барқ уриб ривож топди. Халқларимиз маънавий бойликларини йил сайин тобора саховат билан баҳам кўрмоқдалар, миллий маданиятлар ўзаро яқинлашиб, бири-биридан баҳра олмоқда. Мана шу жараёнда адабиёт ва санъат кунлари самарали роль ўйнамоқда.

Республика меҳнаткашлари Озарбайжон санъатини яхши биладилар ва севадилар, унинг энг яхши намояндалари билан бўладиган учрашувларни завқ-шавқ ва муштоқлик билан кутмоқдалар. Театрларда, концерт залларида, заводлар ва қурилишларда, колхоз ва совхозларда, ўқув юртларида сизларни энг ардоқли меҳмонлардек кутиб оладилар.

Бу ерда, Ўзбекистонда сизлар бой ва ўзига хос Озарбайжон санъатининг кўпдан-кўп чин дўстлари ва ихлосмандларини орттирасизлар.

Бугун Ўзбекистон бўйлаб байрамона юриш бошлаётган Озарбайжон адабиёти ва санъати кунлари кўп миллатли совет маданиятини янада равнақ топтириш, халқларимизнинг дўстлиги, қардошлиги, бирлигини мустаҳкамлаш юзасидан партиямиз ўртага қўйган вазифани ҳал этишда катта роль ўйнаши шубҳасиз. Бу кунлар қардош маданиятларнинг арбобларини янги-янги ижодий ишлар ва зафарларга руҳлантиради.

СССР, Озарбайжон ССР ва Ўзбекистон ССР Давлат гимнлари янграйди.

Кеча қатнашчиларининг қарсаклари остида меҳмонларга Владимир Ильич Ленин сиймоси туширилган гулдон эсдалик совға қилиб топширилади.

Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг секретари К. М. Багировга сўз берилади. Самимий ва шодиёна кутиб олинганликлари учун у Ўзбекистон меҳнаткашларига Озарбайжон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети, Озарбайжон халқи, байрамнинг барча қатнашчилари номидан миннатдорчилик билдиради, КПСС XXV съезди режаларини амалга оширишда уларга янгидан-янги муваффақиятлар тилайди.

Озарбайжон ва ўзбек халқлари, барча совет халқлари дўстлиги ва бирлигининг ажойиб байрами очилаётган шу завқли дамларда биз давримизнинг ақл-заковати, шон-шарафи ва виждони тимсоли бўлмиш Коммунистлар партиясига қайта-қайта астойдил меҳр-муҳаббат ва миннатдорчилик туйғулари билан мурожаат этамиз, дейди Озарбайжон делегациясининг раҳбари, партия, унинг Марказий Комитети раҳбарлигида, содиқ ленинчи, замонамизнинг буюк сиёсий ва давлат арбоби, ер юзида тинчлик ва бахт-саодат учун, коммунизм ғояларининг тантанаси учун изчил курашчи ўртоқ Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги Марказий Комитет Сиёсий бюроси раҳбарлигида мамлакатимиз коммунистик қурилишда тобора янги-янги муваффақиятларга эришмоқда.

Биз эришган ютуқларнинг ҳаммаси, давлатимиз ихтиёридаги бойликларнинг барчаси — КПСС ленинча миллий сиёсатининг ажойиб самаралари эканини совет кишилари биладилар. Советлар мамлакатининг куч-қудрат манбаи бўлган халқларнинг метиндек дўстлиги мустаҳкам интернационализм заминида вужудга келди, кучга тўлди, даҳшатли синовлардан ўтиб. тарихий ғалабаларимизнинг ҳал қилувчи омилларидан бири бўлиб қолди.

Озарбайжон ва Ўзбекистон халқлари кўп асрлик дўстлигининг улуғвор ва ажойиб тарихи бор. Биз Низомий Ганжавий ва Алишер Навоий, Фузулий, Мирзо Фатали Охундов, Аҳмад Самарқандий, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий, Жалил Мамедқулизода, Абдулла Қодирий ва адабиётларимизнинг бошқа кўпгина атоқли намояндалари номларини ғурур ва ифтихор билан тилга оламиз. Улар асрлар давомида халқлар дўстлиги эстафетасини бир-бирларидан қабул қилиб олиб, зулмат ва жаҳолатга қарши, порлоқ келажак учун курашда одамларга ёрдам бериб келдилар.

Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг, аввало пахтакорларнинг социалистик мусобақаси чинакам интернационализм мактаби, меҳнатдаги ўзаро муваффақиятларнинг ажойиб омили бўлиб қолди. Уларнинг мамлакат пахтакор республикалари мусобақасига асос солган меҳнатдаги беллашуви ҳозир ҳам давом этиб, йил сайин тобора кўпроқ ажойиб натижалар бермоқда. Озарбайжон деҳқонлари ўлкамиз пахтачилигининг бутун тарихи давомида биринчи марта 740 минг тоннадан кўп пахта ҳосили олганликлари тўғрисида фахрланиб гапирар эканмиз, биз ўзбек «оқ олтин» усталарига ташаккур сўзларини айтамиз, чунки уларнинг ғоят бой тажрибаси ва билими, беғараз ёрдами пахтазорларда шу қадар бўлиқ ҳосил етиштиришга ёрдам бермоқда.

Озарбайжон билан Ўзбекистоннинг адабиёт ва санъат усталари биргаликда меҳнат қилаётган соҳада ҳам биз ажойиб самаралар олаяпмиз. Улар ўз сафлари бисотидаги энг яхши фазилатларни ўзлаштириб олиб, уларнинг анъаналарини ривожлантириб, ўз маданиятининг бойликларини бир-бирлари билан саҳийларча баҳам кўрмоқдалар. Маданиятлар ўзаро ёрдами ва дўстлигининг мана шу ҳаётбахш жараёни Советлар мамлакати халқларининг маънавий бойлигига ҳисса бўлиб қўшилмоқда.

Озарбайжон адабиёти ва санъати кунлари В. И. Лениннинг туғилган кунининг 110 йиллиги ва Улуғ Ватан урушида совет халқи қозонган ғалабанинг 35 йиллиги нишонланган шонли йилда ўтмоқда. Яқинда республикамиз меҳнаткашлари Озарбайжон ССР билан Озарбайжон Коммунистик партиясининг 60 йиллигини бутун мамлакат билан бирга тантанали нишонладилар. Барча иттифоқдош республикалардан, Москва ва Ленинграддан вакиллар қатнашган юбилей тантаналари Советлар мамлакати халқлари дўстлиги ва қардошлигининг ҳақиқий байрами бўлди.

Ҳозирги дўстлик байрамимиз ҳам кўп миллатли мамлакатимиз халқлари бирлиги ва қардошлигининг ёрқин намойишига айланишига аминмиз.

Озарбайжон вакиллари Низомий портрети туширилган ғиламни, Ҳамза образи тасвирланган картинани қардош республикага туҳфа қилдилар.

Инсон қўлларининг ҳарорати билан етиштирилган гўзал пахта чаноғи Озарбайжон ва Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаларининг Гербларини безаб турибди. Шу чаноқни иккала халқ қалбларини туташтирувчи яна бир кўприк деса бўлади.

Пахта чаноғи Ўзбекистон ва Озарбайжон олимларининг илмий ишлари учун эмблема бўлиб хизмат қила олади. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти, академик О. С. Содиқов меҳмонларни Ўзбекистоннинг ижодий ходимлари номидан табриклаб, тантанали кечада олимларнинг қадимий ва мустаҳкам алоқалари тўғрисида гапирди. Республикангизнинг илм-фан соҳасида эришган жуда катта тараққиёти билан, қудратли илмий потенциал вужудга келтирилганлиги билан биз ҳам фахрланамиз. Илм-фаннинг нефть химияси, электроника, физика ва бошқа соҳаларида олимларингиз умумиттифоқ аҳамиятига молик бўлган муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Бу ҳисса кун сайин кўпайиб Ватанимиз фанининг шуҳратини оширмоқда.

Халқларимиз адабиёт ва санъат соҳасида мустаҳкам алоқа ўрнатиш билангина кифояланиб қолган эмаслар. Биз мўл пахта ҳосили олишда, нефть қазиб чиқаришни оширишда бир-биримиздан ўрганаяпмиз. Тошкент зилзиласидан кейин Озарбайжон бинокорлари қуриб берган иморатлар Тошкентда абадий ва бузилмас дўстлик ёдгорликлари бўлиб турибди.

Бугун биз туғишган оғаини ва опа-сингиллардек бу ерга тўпландик. Хонадонларимизнинг эшиги сизлар учун ҳамиша очиқ.

Кашли машинасозлик заводи фрезерчиларининг бригадири О. С. Багиров кечада сўзга чиқиб, Озарбайжонда ўтказилган Ўзбекистон адабиёти ва санъати кунларининг қатнашчилари билан бўлган унутилмас учрашувлар тўғрисида гапирди. Ўшанда, деди ишчи, биз ўзбек дўстларимизга яна ҳам яхшироқ ишлаймиз, деб ваъда берган эдик. Биз сўзимизнинг устидан чиқдик. Ўзбекистонда ҳам яхши маълум бўлган нефть қазиб чиқариш саноати учун асбоб-ускуналар тайёрловчи заводимиз коллективи шу беш йиллик топшириғини муваффақиятли уддалади.

Фрезерчилар бригадири беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш, КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган социалистик мусобақада Ўзбекистон меҳнаткашларига янги-янги муваффақиятлар тилади.

— Озарбайжон пахтакорлари,— дейди Чиноз районидаги Киров номли колхоз биргадири, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова меҳмонларга табрик сўзи билан мурожаат этиб, социалистик мусобақада бизнинг азалий ва энг яхши дўстларимиздир. Биз қордек оппоқ хирмонлар тоғдек кўтарилиши учун пахта етиштиришни бир-биримизга ўргатамиз ва ёрдам берамиз. Пахта, «оқ олтин» етиштираётган миришкорларнинг олтин қўллари қўшиқ ва достонларда мадҳ этилмоқда, уларнинг фидокорона меҳнати қўшиқларда куйланмоқда.

Озарбайжон ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари, Озарбайжон халқ ёзувчиси И. А. Қосумов Ўзбекистон диёридаги тўлқинлантирувчи, қувончли учрашувлар тўғрисида гапирди. Бизнинг қалбларимиз, деди у, шод-хуррамлик билан бирга ҳаяжонга ҳам тўлиб-тошгандир—яқиндагина Ўзбекистон адабиёти ва санъати кунларининг қатнашчилари каби биз ҳам ўзбек қардошларимизга ўз ўлкамизни муносиб равишда таништира олармиканмиз. Бизнинг қалбларимиз белгиланган мўлжалдаги қатламга яқинлашиб олган нефтчи, пўлат қуяётган металлург, ўзи етиштирган ҳосилнинг илк чаноқларини тераётган пахтакор бошидан кечирадиган ҳис-туйғуларга тўлиб-тошган. Адабиётимиз ва санъатимизнинг олимпиа машъали ҳозирдаёқ ёнмоқда ва биз унинг алангаси унутилмас бўлиб қолмоғи учун ҳамма ишни қилдик.

Озарбайжон адабиёти ва санъати кунлари — икки қардош халқлар ва маданиятларининг учрашувларигина эмас. Бу байрамда Москва ва Тюмендан, Тбилиси ва Таллиндан келган меҳмонлар ҳам бор. Бу — барча совет халқлари маданиятининг байрамидир.

Машҳур саҳна усталари ҳам, ёш артистлар ҳам тантанали кунга туҳфа қилган байрам концерти буюк Низомий гуллаб-яшнаётган боғ деб атаган октябрь қуёши остида равнақ топган диёрнинг ранг-баранг бўёқларини ўзига сингдирди. Бу концертда Ватан, партия, дўстлик тўғрисидаги қўшиқлар янгради.

Концерт композитор Қ. Қулиев ва шоир Наби Ҳазрий ушбу байрам шарафига ёзган «Салом Ўзбекистон» улуғвор вокал сюитаси билан бошланди. СССР халқ артисти Муслим Магомаев ўзининг «Баҳор ўлкаси» қўшиғини шу байрам шарафига яратиб, ўзи билан бирга Тошкентга олиб келди.

Кеча қатнашчилари СССР халқ артисти, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Рашид Бейбутовни, дирижёр — СССР халқ артисти Давлат мукофотларининг лауреати Ниёзийни, СССР халқ артисти Лутфиёр Имоновни, Озарбайжон ССР халқ артисти Нозим Ризаевни, Озарбайжон ССР халқ артисти Фарҳод Бадалбейлини, Озарбайжон ССР ва Арманистон ССР халқ артисти Зайнаб Хонларовани қизғин қарсаклар билан кутиб олдилар.

Концертда Узеир Гажибековнинг классик бўлиб қолган асарлари — «Гўр ўғли» операсидан, «Аршин мол-олон» музикали комедиясидан ариялар ва саҳналар ижро этилди.

Композитор Ф. Амиров билан шоира М. Дилбозийнинг «Озарбайжон эллари» қўшиғи Озарбайжон диёри тўғрисидаги шеърий қисса бўлди.

Озарбайжон халқининг такрорланмас оҳанглари кўп асрлар оша ўзининг бутун мафтункорлиги билан бизнинг космик давримизгача етиб келди. Ана шу оҳанглардан «Озарбайжон тароналари» ансамбли ёрқин концерт гулчамбари туҳфа этди. Озарбайжон давлат ашула ва рақс ансамбли, М. Ф. Охундов номли академик опера ва балет театрининг артистлари, «Жанги» халқ фольклор ансамбли, бахшилар ансамбли, Озарбайжоннинг бошқа бадиий коллективлари ва саҳна усталари ижро этган «Ҳосил байрами» вокал хореография сюитаси ана шу гулчамбарнинг энг ёрқин гули бўлди.

Гуллаб-яшнаётган Озарбайжон, нефть вишкаси ажойиб лўппи пахта билан пайваста бўлиб кетган ўлка санъат усталарининг концерти асримиз байроқдори — Ленин партияси тўғрисидаги қўшиқ билан ниҳоясига етди.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚ МЕҲР-МУҲАББАТИ РАМЗИ

Ўзбекистон ССРда Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунларининг қатнашчилари 4 июнда Тошкентнинг улуғ Ленин номидаги майдонига кириб Ильич ҳайкали пойига гуллар қўйдилар.

Озарбайжон ва Ўзбекистон тупроғида етиштирилган ана шу гулларда йўлбошчига, Коммунистик партия билан жаҳонда биринчи социалистик давлат асосчиси бўлган миннатдорчилик туйғулари ўз ифодасини топган. Улуғ Ленинни қардош ҳалқлар онгида абадий барҳаёт ғоялари ятларини мислсиз равнақ топтириш негизи бўлди.

Шу куни қардош республика вакиллари Номаълум солдат қабри ёнида ҳам гулчамбар қўйдилар.

Суратда: В. И. Ленин ҳайкали пойига гуллар қўйиш пайти.

(ЎзТАГ фотоси).

СОВЕТ ОЗАРБАЙЖОНИ НАМОЙИШ ҚИЛМОҚДА

Озарбайжоннинг моҳир усталари яратган ёрқин ранглар Ўзбекистоннинг ранг-баранг санъатига пайваста бўлиб турибди. Ўзбекистонда Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунлари программасига мувофиқ 4 июнда Тошкентнинг энг яхши залларида бешта кўргазма очилди.

Озарбайжон ССР тасвирий санъати экспозицияси Ўзбекистон Рассомлар союзининг кўргазма залида намойиш қилинмоқда. Таниқли мўйқалам усталари ва ижодкор ёшлар кўргазмага тақдим этган ҳар бир асар социалистик гуманизм, партиявийлик ва халқчиллик ғоялари билан суғорилган. Кўргазмадаги кўпгина полотнолар революция, Озарбайжонда Совет ҳокимиятининг қарор топиши мавзуларига, шу республика халқининг меҳнат жасоратига бағишланган. Озарбайжон халқ рассоми Нодир Абдураҳмоновнинг «Инқилоб садоси», «Триптих» картиналари Совет ҳокимияти учун олиб борилган кураш саҳифаларини қайта тиклайди, Озарбайжон ССР Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Али Вердиевнинг полотносида улуғ В. И. Лениннинг ва Озарбайжонда биринчи совет ҳукуматининг раҳбари Н. Н. Наримоновнинг сиймолари тасвирланган, СССР халқ рассоми Микаил Абдуллаевнинг «Пахта» картинаси қишлоқ меҳнаткашларининг кундалик ишларига бағишланган. Ушбу виставка Озарбайжоннинг тарихи ва бугунги куни тўғрисида совет халқларининг бузилмас дўстлиги ҳақида тасвирий санъат воситасида қилинган ёрқин ва тўлқинлантирувчи ҳикоя бўлди.

Республика «Билимлар уйи»да очилган китоб кўргазмасига Озарбайжон ССРдаги барча олти нашриёт маҳсулоти қўйилган. Экспозицияда марксизм-ленинизм классикларининг асарлари. Леонид Ильич Брежневнинг, кўпгина қардош совет республикалари адибларининг рус ва озарбайжон тилларида чоп этилган китоблари бор. Асарлари кўргазмага қўйилган Мирза Иброҳимов ва Имрон Қосумовнинг, Сулаймон Рустам ва Расул Ризонинг, озарбайжонлик бошқа кўпгина таниқли ёзувчилар, шоирлар ва драматургларнинг ижодиёти билан Ўзбекистон китобхонлари яхши таниш: уларнинг республикада нашр этилган китоблари ниҳоятда севиб ўқилмоқда. Кўргазмадаги бўлимларнинг бирида Навоий ва Ғафур Ғуломнинг, Абдулла Қодирий ва Уйғуннинг, Шайхзода ва Мирмуҳсиннинг озарбайжон тилига таржима қилинган асарлари қўйилган.

«Озарбайжонлик усталар Владимир Ильич Лениннинг портретини тушириб тўқиган ажойиб гилам, экспозицияга қўйилган бошқа асарлар қардош халқнинг истеъдодини акс эттиради, бу асарлар бизни қойил қолдирди» — Озарбайжон ССР декоратив амалий санъати кўргазмасидаги фикр-мулоҳазалар дафтарига ёзилган илк сўзларнинг бири мана шундай. Бу сўзларни Тошкент авиация техникуми ўқитувчилари ва ўқувчиларидан бир группаси ёзган. Ана шу экспозиция Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг кўргазма залида очилди. Кўргазмада халқ моҳир усталарининг асарлари кўплаб намойиш этилмоқда. Гиламлар, гобеленлар, ўймакорлик асарлари, кулолчилик — хуллас кўргазмага қўйилган асарларнинг жанрлари хилма-хилдир. Анъанавий миллий усуллар ва ҳозирги усталарнинг новаторлик изланишлари экспозицияда бир бутун бўлиб қўшилиб кетди.

Ўзбекистон архитекторлар союзининг залида очилган «Бугунги Совет Озарбайжони» фотовиставкасига бир юз элликдан кўпроқ сурат қўйилган. Озарбайжонлик репортёрларнинг фотокамералари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг республикада бўлган тўлқинлантирувчи дамларини тасвирлаган. Фотосуратларда — Озарбайжонда Ўзбекистон ССР адабиёти ва санъати кунларининг хроникасини кўрамиз. Қардош республика шаҳар ва қишлоқларининг гўзаллиги, ишчилар, колхозчилар, халқ зиёлиларининг зарбдор меҳнати — мана шуларнинг ҳаммаси экспозицияда ўз ифодасини топган.

Тошкентдаги СССР халқлари дўстлиги музейида намойиш этилаётган ҳар бир экспонат алоҳида қувонч, зўр самимийлик бахш этади.

Кўргазмаларни тантанали очиш маросимида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг секретари К. М. Багиров, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раисининг ўринбосари Р. Х. Абдуллаева, Озарбайжон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Ф. Г. Аҳмедов иштирок этдилар. (ЎзТАГ).

ТАЛАБЧАНЛИК ВА ПРИНЦИПИАЛЛИК РУҲИДА

Халқ контроли группа ва постларида ҳисобот ва сайловлар тугалланди. Апрель-май ойларида беш мингдан кўпроқ конференция ва йиғилишлар бўлиб ўтди. Уларда шаҳардаги корхона ва ташкилотлар меҳнаткашларининг икки юз мингдан кўпроқ вакиллари қатнашди. 50 мингга яқин халқ назоратчилари сайландилар, жумладан ярми — коммунистлар ва комсомоллардир.

Қилинган докладларда ҳамда музокараларда қатнашганларнинг сўзларида группа ва постларнинг ҳисобот давридаги фаолиятлари чуқур таҳлил қилинди, иқтисодий тежамкорлик ва иш самарадорлигини оширишда имкониятлардан оқилона фойдаланишга, ишлаб чиқариш устидан назоратни янада такомиллаштиришга қаратилган таклиф ва мулоҳазалар айтилди.

«Совет жамиятининг сиёсий системасини янада ривожлантириш социалистик демократия формаларидан бири, халқ оммасини давлат ва жамоат ишларини бошқаришга жалб этишнинг таъсирчан воситаси бўлган халқ контролини кучайтиришни кўзда тутади».

(Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг «СССРда халқ контроли тўғрисида» Қонунидан).

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ХАЛҚ КОНТРОЛИ

СОДИҚ ЁРДАМЧИЛАР

«Главташкентстрой»нинг «Ташинжстрой» тресги коллективи Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг Ҳурмат тахтасига ёзилди. Бунда халқ назоратчиларининг катта ҳиссаси бор.

Трест назоратчилари ўз олдига қўйган асосий вазифалардан бири — коллективга ишлаб чиқаришнинг янги имкониятларини топишда ёрдам беришдан иборатдир. Халқ контроли бош группасининг ҳисобот-сайлов конференцияси қатнашчилари ана шу масалага асосий эътиборни қаратишлари ҳам бежиз эмас.

Назоратнинг самарадорлиги кўп жиҳатдан ижрочилик интизоми қай даражада эканлигига боғлиқдир. Трест назоратчилари қабул қилинган ҳар бир қарор, ҳар бир тавсиянома сўзсиз бажарилишига эришмоқдалар. Халқ назоратчиларининг коллективга кўрсатган аниқ ёрдамлари тўғрисида ўнлаб мисоллар келтириш мумкин. Улар ишлаб чиқариш план ва топшириқларининг бажарилишини, иш сифатини, материаллар ва меҳнат ресурсларидан қандай фойдаланилаётганлигини, янги техника ва технологиянинг жорий этилишини, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш ва илғор иш тажрибаларини қўллашни текширдилар. Трест коллективи беш йилликнинг тўртинчи йили планини муддатидан илгари бажариб, планга қўшимча равишда қарийб 640 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришида, трест кўчма Қизил байроқ билан бир неча бор мукофотланишида, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг Ҳурмат тахтасига, бу йилги иш якунида эса—шаҳар Ҳурмат тахтасига ёзилишида шубҳасиз трест халқ назоратчиларининг ҳиссалари бор.

Трест халқ контроли бош группаси раиси А. Г. Удалов активга назоратчилар хўжасизликка, бракка йўл қўювчиларга қарши қандай курашаётганликлари тўғрисида гапириб берди. Текширувларнинг катта самара бериши учун кўрсатмали агитация — халқ контроли стендлари, «фотоайбнома», «Молния», «ҳажвий варақа»лардан кенг фойдаланилмоқда. Назоратчиларнинг ўқуви ташкил этилганлиги текширувнинг пухта олиб борилиши, коллективга таъсирининг ортишида катта ёрдам бермоқда.

Трест бошқарувчиси А. А. Абдуқодиров, Октябрь район халқ контроли комитети раисининг ўринбосари В. И. Беспалов ўз сўзларида халқ контроли группа ва постларининг фаолиятини бундан буён янада ошириш тўғрисида гапирдилар.

Конференция халқ контроли бош группасининг янги составини сайлади, унга раис қилиб яна А. Г. Удалов сайланди.

Л. ТРЕХАНОВ,
Тошкент шаҳар халқ контроли комитетининг инструктори.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

11-«ВИСОТСТРОЙ» ҚУРИЛИШ ТРЕСТИДА бўлиб ўтган конференция қатнашчилари назоратчиларга аниқ наказлар айтишди. Бу наказларнинг аксарияти объектларни фойдаланишга топшириш муддатини қисқартиришга, қурилиш ишлари сифатини яхшилашга, материалларнинг сақланиши ва улардан тежаб-тергаб фойдаланиш устидан бир мунча қатъий назорат олиб боришга, меҳнат ва молия ресурсларига қаратилди.

Трест халқ контролининг бош группаси ўз планини ишлаб чиқишда ана шу таклиф ва мулоҳазаларни инобатга олди.

* * *

ТОШКЕНТ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬ ФУРНИТУРА-ПЛАСТМАССА БУЮМЛАРИ ЗАВОДИ халқ назоратчилари бош группаларининг йиғилиши катта активлик руҳида ўтди. Доклад юзасидан музокарада сўзга чиққан группа раислари назоратчиларнинг ишларини янада яхшилашга қаратилган таклиф ва мулоҳазаларни айтишди. Маҳсулотлар хилини кўпайтириш ва сифатини яхшилашда халқ назоратчиларининг хизмати таъкидлаб ўтилди.

* * *

Ҳисобот сайловлари ва конференцияларида ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажарганлиги тўғрисида хушхабарлар айтилди. Бундай илғорлар сони бир ярим минг кишидан ортиб кетди.

• Жойлардан ҳабарлар

ОҚИЛОНА ИШ ЮРИТИБ

«Миконд» заводининг тежам фонди бир миллион сўмга етади.

Корхона коллективи бу йил тежалган хом ашё ва материаллардан шунча сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олди. Заводда ана шу белгиланган тадбирни амалга ошириш учун, материал-хом ашё ресурсларидан, иссиқлик ва электр энергиясидан тежаб-тергаб фойдаланишда ёрдам кўрсатувчи махсус комиссия тузилди. Комиссия составида халқ назоратчилари, рационализаторлар, ишлаб чиқариш илғорлари бор. Эскирган ускуна ва мосламаларни бир мунча унумлилари билан алмаштириш бошланди. Назоратчи мутахассисларнинг шахсий ижодий планларидан технологияни янада такомиллаштириш, меҳнат ва иш жойини ташкил этишнинг тадбирлар комплекси ўрин олган.

* * *

Мис, алюминий ва бошқа рангли металларнинг «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмасида бемалол бўлишига халқ назоратчилари ёрдам беришяпти.

Корхонада халқ контроли группасининг иқтисодий тежамкорлик сектори, бир неча ижодий комплекс бригадалар тузилди. Улар томонидан назоратчилар билан биргаликда кейинги пайтда камёб деталлар сарфини қисқартирадиган ўнлаб рационализаторлик таклифлари жорий этилди. Ҳар йили корхона коллективи 30 тоннага яқин мис, 20 тонна алюминий, 140 тоннадан кўпроқ қўрғошин тежамоқда.

Халқ назоратчиларининг вақти-вақти билан текширув ва рейдлар ўтказиб туришлари хўжалик раҳбарлари интизомини мустаҳкамламоқда, ҳар бир ишчини халқ бойлигига тежамкорлик билан муносабатда бўлишга ундамоқда.

∴ ∴ ∴

«Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг энергетиклари халқ назоратчиларининг рейди бошланишидан анча илгари ўзлариндаги камчиликларни кўриб чиқадилар, бунинг учун назоратчиларнинг эслатишини кутиб ўтирмайдилар.

Энергетика ва иссиқлик ресурсларини тежаб-тергаб сарфлаш устидан аниқ назорат олиб бориш, рейдларнинг графикда ўтказилиши, улар натижасининг кўпчиликка маълум қилиниши шунга олиб келмоқда. Халқ назоратчилари цехлар, участкалар ва бўлинмаларда энергетика ресурсларидан тежаб-тергаб фойдаланиш доимий комиссиясини туздилар. Комиссия составида энергетик мутахассислар актив иш олиб бормоқда, улар назоратчилар билан биргаликда электр ва иссиқлик энергиясининг бекорга сарфланишини қисқартириш йўлларини топмоқдалар.

Бирлашма коллективи бу борада муваффақиятли иш олиб борганлиги натижасида йил бошида иссиқлик— энергетика ресурсларини тежаш юзасидан оширилган социалистик мажбурият қабул қилди. Белгиланган нормадан ортиқча 1.200 гигакалорий иссиқлик энергияси ҳамда 700 минг киловатт-соат электр энергияси, шунингдек 338 тонна ёқилғи тежашга қарор қилинди.

∴ ∴ ∴

«Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмасининг цехларида зарҳал ҳарфлар билан шундай деб ёзиб қўйилган: «Ҳар бир нарсадан тежайлик!».

Мебелчилар ҳар куни ана шу шиор остида ишламоқдалар. Фақат шу йилнинг ўтган тўрт ойи мобайнидагина ҳар бир маҳсулотга сарфланадиган энергияни бир мунча камайтиришга, 15 минг сўмликдан зиёд хом ашё ва материаллар, юз тоннадан ортиқ ёнилғи, юзлаб киловатт-соат электр энергия тежашга муваффақ бўлдилар. Бунда бошқа жамоатчилик ташкилотлари билан биргаликда материал-хом ашё ва энергетика ресурсларининг сарфланишини қисқартириш имконини берадиган тадбирлар кенг программасини ишлаб чиққан халқ контроли группасининг хизмати катта.

∴ ∴ ∴

Тошкент граммпластинкалар заводида «П—400» маркали пресс бир ҳафтадан буён тежалган электр энергия ҳисобига ишламоқда.

Прессларда гидравлик суюқликнинг оқишини бартараф қилишда қимматли таклифлар киритган халқ назоратчилари 1700 киловатт-соатдан ортиқ электр энергиясини тежашда ёрдам бердилар. Янгиликни ишлаб чиқаришга жорий этишда корхонада аввалги йили ташкил этилган иқтисодий тежамкорлик сектори яқиндан ёрдам берди. Бу секторга техника бўлими инженери, халқ контроли группаси раисининг ўринбосари В. Ронжина раҳбарлик қилмоқда.

• *Назоратчилар ҳақида ҳикоялар*

ИШОНЧ

«Главташкентстрой» 1-уйсозлик комбинатининг ҳамма бўлинмаларидан халқ контроли бош группасининг ҳисобот-сайлов конференциясига 350 делегат йиғилди. Комбинат халқ назоратчиларининг уч ярим йиллик фаолиятини муҳокама қилган делегатлар янги вазифаларни белгилаш билан бирга, бош группа раиси — бетончилар бригада бошлиғи И. Х. Орипов ишига юксак баҳо беришди. Уларнинг ҳаммаси бир кишидек якдиллик билан И. Х. Ориповни янги муддатга раис қилиб сайлашди.

Исмоил Холматович Орипов — тиниб-тинчимайдиган киши. Уни ҳамма нарса: материаллар, ускуналардан, иш вақтидан, энергия ресурсларидан оқилона, тежамли фойдаланиляптими ё йўқми эканлиги ташвишлантиради. Халқнинг бир тийинлик бойлиги ҳам бекорга кетмаса дейди. Агар бирон-бир тартибсизликни сезишса, халқ назоратчилари шу заҳотиёқ бонг урадилар. Раис партком секретарига, цех бошлиғи ҳузурига боради, партия йиғилишларида сўзга чиқиб, талаб қилади, ўз мақсадига — камчиликларни бартараф қилишга эришади. У комбинатда обрўли кишиларда бири — энг яхши коллективга бошчилик қилади. Ленин ва Октябрь Революцияси орденлари соҳиби, СССР Давлат мукофоти лауреати... Халқ контроли бош группасининг 25 аъзоси қатори, унинг сўзига қулоқ соладилар. Бу ўз самарасини беради.

У йиллаб тажриба орттирган. Исмоил Холматович биринчи рейд ўтказилишини ҳамон ёдда сақлайди. Назоратчилар шу рейдда кўпгина камчиликларни топишган эди. Лекин улар секин-аста бартараф этилди. Коммунистлар ёрдам беришди. Партия комитетида текширувнинг ошкоралигига катта эътибор қаратиш кераклигини маслаҳат беришди. Орадан кўп ўтмай халқ контроли группасининг стендларида «огоҳлантириш», «яшин», «фотоайбнома»лар пайдо бўлди. Группанинг иш самарадорлиги бирдан кўтарилди.

Эндиликда назоратчилар камчиликларни топибгина қолмай, балки булар ҳақида маъмуриятга хабар берадилар, энг муҳими эса, уларни бартараф этиш юзасидан маслаҳатлар беришади. Халқ назоратчилари кейинги пайтда комбинат бўлинмалари фаолиятини яхшилашга қаратилган қарийб 140 та таклиф киритдилар. Бу таклифларнинг ишлаб чиқаришга жорий этилиши 1200 тонна цемент, 800 тонна металл, қарийб 35 кубометр ёғоч-тахта, 10 минглаб киловатт-соат электр энергия тежаш имконини берди. Халқ назоратчилари ташаббуси билан бошланган комбинатдаги реконструкция ишлари муваффақиятли тугалланди. Реконструкция қилиш айрим участкаларда меҳнат унумдорлигини 1,5—2 баравар ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш имконини берди.

Ой сайин группа энергетика ва иссиқлик ресурсларини сарфлаш юзасидан бир неча бор катта текширув ва рейдлар ўтказади. Ҳамма камчиликлар—ҳатто бекорга ёниб турган битта лампочка ҳам ҳисобга олинади. Арзимаган дейсизми? Агар шундай лампочкаларни ҳисоблаб чиқилса, уларда сарфланаётган электр энергияни қўшилса, катта рақам келиб чиқади. Буғ ўтказиш йўллари ўралмаган участкаларнинг раҳбарларига ҳам кўпгина танбеҳлар берилди. Рейдлар якунида ҳамма вақт фотогазета чиқарилади. Тартибсизликни бартараф этиш тадбирлари ва графиги тузилади.

Халқ контроли группаси ўз ишида бутун коллективга кенг суянади, меҳнаткашлардан тушган хат ва шикоятлар синчиклаб текширилади. Иш плани ва текширувлар графигини назоратчилар комбинатда қабул қилинган социалистик мажбуриятни инобатга олган ҳолда туздилар.

Уларнинг асосий бандларини бугунги кунда қуйидагилар ташкил этади: фойдаланишга топшириладиган уйлар сифатини ошириш, қурилишда бригада пудратини бундан буён янада жорий этиш, меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш ва ҳакозо.

— Группа аъзоларининг қиладиган ишлари ва вазифалари етарли, дейди конференцияда сўзга чиққан И. Х. Орипов. — Муваффақиятларимиз ҳар биримизнинг қиладиган меҳнатимизга ва қатъий назорат олиб борилишига боғлиқдир.

В. ЛИЧЕВ,
Тошкент шаҳар халқ контроли комитетининг инспектори.

МЕҲНАТ ИНТИЗОМИ— ЭЪТИБОРДА

— Ўзи нима гап? Нима учун ишга кечикиб келяпсиз? — Тошкент тепловоз ремонти заводининг назоратчилари меҳнат интизомини бузувчилардан ана шундай қатъий талаб қилишди.

Корхона дарвозаси ёнида навбатчилик қилишдан, тепловоз, дизель, ремонт-комплектлаш, якорь ва бошқа цехларда иш вақтини суратга олингандан сўнг халқ назоратчилари шуни ҳисоблаб чиқдиларки, меҳнат интизомини бузувчиларнинг айби билан бир йилда корхона қарийб 300 минг сўмлик кам маҳсулот берган. Завод партия комитетининг кенгайтирилган мажлисида, ишчилар йиғилишларида, участка мастерлари ва бошлиқларининг йиғилишларида ана шу текширув якуни муҳокама этилди ва тегишли тадбирлар белгиланди.

Ишлаб чиқаришнинг ҳамма участкаларида назоратни кучайтириш, талабчанликни ошириш, ўртоқлик суди фаолиятини активлаштириш, хўжасизликка, талон-тарож қилишга, давлат ва меҳнат интизомини бузувчиларга қарши кескин кураш олиб бориш — халқ контроли бош группасининг ҳисобот-сайлов йиғилишида завод ишчилари ўз назоратчиларига ана шундай наказлар беришди.

ТАЖРИБА МАЪҚУЛЛАНДИ

Сергели районидаги 3-автокомбинат халқ назоратчилари сафи 200 кишидан ортиқдир. Халқ контролининг 13 та цех группаси катта ишларни амалга оширмоқда.

Корхонада хўжалик фаолияти самарадорлигини оширишга асосий эътибор қаратилмоқда. Мутахассислар билан биргаликда мунтазам равишда социалистик мулкнинг сақланиши, меҳнат интизомига риоя қилиниши, автомашиналар ремонтининг сифати қандай экани текшириб чиқилади ва рейд ўтказилади. Текширув ва рейд натижалари партия комитетининг, Ю. Т. Хўжаев раислик қилаётган халқ контроли бош группасининг мажлисларида кўриб чиқилади.

Автокомбинат назоратчилари касаба союз активистлари билан биргаликда шофёрларнинг ёнилғи-мойлаш материалларини, электр энергиясини тежаш юзасидан олиб бораётган социалистик мусобақаларини уюштирдилар ва шунинг юзасидан қаттиқ назорат олиб бормоқдалар. Масалан, коллектив шу йил бошидан буён 40 тоннадан кўпроқ бензин, ўнлаб резина комплектлари, неча минг сўмлик хом ашё ва материаллар тежашга муваффақ бўлди.

Комбинатда юксак маҳоратли меҳнатини назоратчилик фаолияти билан узвий равишда боғлаб борувчи ўнлаб кишилар бор. Шулардан 11 нафари беш йиллик шахсий топширигини тўрт йилда бажарди ҳамда Сергели район партия комитети ва район ижроия комитетининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди, уларга социалистик мусобақа ғолиби нишони ва пул мукофоти берилди.

Ишлаб чиқаришнинг ҳамма участкаларида халқ контроли постлари ташкил этилган ва улар актив иш олиб бормоқда. Ўтказилган текширувлар тўғрисида ҳисобот олиб бориладиган махсус форма тайёрланди. Юк ташишда ҳужжатларнинг тўғрилиги, шофёрнинг иш вақти, ташилган қимматли материалларнинг сақланиши, санитария нормасига риоя қилиниши ана шу формага қайд этилади. Масалан, сут комбинатидан юк ташиш текшириб кўрилганда цистерна ва флягаларга сутнинг ўлчовсиз қуйилганлиги факти аниқланди. Бу, талон-тарож учун йўл очиб берган. Халқ контроли бош группасига берилган хабар туфайли ана шу камчилик тезда бартараф этилди.

Автокомбинат халқ назоратчиларининг иш тажрибаси район халқ контроли комитети томонидан маъқулланди ҳамда уни райондаги бошқа корхоналар ўртасида кенг ёйишга тавсия этилди.

Ю. ГРИШЧЕНКО,
Сергели район халқ контроли комитетининг раиси.

Халқ назоратчилари К. О. Беркетов ва С. Г. Шариповани Тошкент агрегат заводининг коллективи ҳурмат қилади. Улар ҳар қандай топшириқни сидқидилдан, астойдил бажарадилар. Маҳсулот сифати, материаллардан, иссиқлик ва электр энергиясидан фойдаланиш доимо улар назоратида.

СУРАТДА: К. О. Беркетов ва С. Г. Шарипова Т—28 Х4М маркали трактор деталларини контроль-синаш станцияси асбоби ёрдамида текшириб кўрмоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

Танқид ўти остида

УНУТИЛГАН ПОЙДЕВОР

— Ўғлим бу кўчанинг номи нима?

—Луначарское шоссе, онажон. Меҳмонга кетяпсизми дейман-а?

—Ҳа! Шу томонларда уч йил муқаддам бўлган эдим. Қаранг, қандай гўзаллашиб кетибди! Ниҳоллар азим дарахтларга айланибди...

Автобус бекатга келди.

—Анави йўл бўйидаги 137-уй ёнидаги қандай чуқур?— деб қизиқсинди кампир.— Мен бу чуқурни уч йил бурун ҳам кўрган эдим. Унда атрофи яхши ўралган, киравеpишга: етти қаватли уй қурилади, деб ёзиб қўйилган эди, шекилли.

—Жуда тўғри айтдингиз, онажон: Уч йил муқаддам худди ана шу ҳандақни кавлаб, бетон ётқизишган эди. Ҳақиқатда ҳам: «Қурилишни 78-қурилиш бошқармаси олиб боряпти», деб ёзилган тахта осиб қўйилган эди. Кейин у ғойиб бўлди, бугун қарабсизки чуқурга ахлат тўкишяпти.

— Энди ҳеч кимга керак бўлмай қолибди-да?!

— Ҳа, қурувчилар ҳам уй қурилишини унутиб қўйишганга ўхшайди. Ёмғирдан тўпланган оқава сувда болалар қайиқча ўйнашади...

ЛИНОЛЕУМ ВА НЕРВ СИСТЕМАСИ

Баъзилар линолеум қопланган пол зарарли дейишади. Чунки у шундай резинадан иборат, хона димиқади ва ҳоказо. Бошқалар бунга эътироз билдириб: линолеум гигиенага мос, унда чанг йиғилиб қолмайди, ҳаво тоза туради, кўрганда кўз қувонади, дейишади.

—Линолеумнинг нафас олиш органига нимаси фойдали эканлигини билмаймиз-у, —деб ёзишибди Сергели—3 микрорайонидаги 33-уйда истиқомат қилувчилар, —лекин линолеум бизнинг асаб системамизга жуда салбий таъсир қилмоқда.

31-қурилиш бошқармасининг қурувчилари бу уйга паркет ўрнига линолеум қоплаб кетишган, бунинг устига унда истиқомат қилувчилар линолеумнинг фойда ва зарарининг фарқини ажратмаслариданоқ у кўчиб, буралиб кета бошлади. Ёзда баҳаннов, қишда эса муздек оёқ босиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам бу уйда яшовчилар кўпинча шамоллашади.

Сантехника ишлари ҳам бундан яхши эмас, канализация қувурлари уланган жойдан сув томади, шунинг учун линолеум доимо хўл бўлиб ётади. Бу уйларда яшовчилар ҳар сафар линолеумга боққанлари сари, диққатлари ошаверади...

КИНО ҲАЯЖОНГА СОЛГАНДА

2-Қорақамиш массивининг микрорайонида яшовчилар кино кўришни орзу қиладилар. Гап шундаки, қурувчилар уларга ёз мавсуми бошланишига ёзги кинотеатрни ҳадя этишмоқчи бўлишган. Лекин, кинотеатрнинг чор-атроф девори урилиб, бироз ободонлаштириш ишлари амалга оширилди-ю, қурувчилар объектни ташлаб, сўзларининг устидан чиқмасдан, қаёққадир ғойиб бўлишди. Бизнингча, улар берган сўзларининг устидан чиқиш учун вақтлари етишмаган бўлса керак.

ХАЛҚ КОНТРОЛИГА КЕЛГАН ХАТЛАРДАН

МАСАЛА МУАММОЛИГИЧА ҚОЛМОҚДА

Бир неча йилдан буён Тошкент тўқимачилик комбинатида: бир кунлик запас пахтани қаерда асраш керак, деган масала ҳал этилмоқда. Гап шундаки, омборхонани ремонт қилиш керак—унинг томидан чакка ўтади. Хом ашё бузилиб, оқибатда газ чиқиши кўпаяди.

Йигирилган ипларни сақлайдиган омборхона йўқлиги учун, улар ҳар қаерда уюлиб ётади.

Ишдаги бу хўжасизлик бракка олиб келади. Шу йилнинг дастлабки ойларидаёқ фабрикада 14 тоннадан кўпроқ йигирилган ип ортиқча сарфланди.

К. БИСЕРОВА,
Тошкент тўқимачилик комбинати халқ контроли комитети ташкилий ишлар бўлими мудири.

ШАРҲЛИ ФОТОАЙБНОМА

ТУШИ ЎНГИДАН КЕЛДИ

«Главташкентстрой»га қарашли 153-қурилиш трестининг бош инженери Д. У. Жамилов адашиб қолди. Тим қоронғу тунда ҳеч нарсани кўз кўрмас, фақат пийпаслаб топиш мумкин эди. Жамилов қанчалик ўз йўлини топишга уринмасин, у қурилиш майдонидан ўз иш хонасига борищ учун йўл топа олмади.

Кўзини очган Жамилов боши оққан томонга қараб йўл олди. Лекин у ўн одим ташлар-ташламас чиқинди ташланадиган чуқурга тушиб кетди.

—Бу 13-уй қурилаётган майдон бўлса керак!—деди ўзича Жамилов.

Бу чуқур биринчи қурилиш бошқармаси ишчилари томонидан кавланган ҳандақ бўлиб, унга ҳар хил металл, бетон буюмлар синиғи ташланган эди. Бош инженер кўз ўнгида 1-қурилиш бошқармаси бошлиғи Б. Ф. Беляновнинг ғамгин қиёфаси намоён бўлди.

—Сеними, шошмай тур!—дея яниб қўйди. Ўзича Д. У. Жамилов. —Мен сенга тартиб қандай бўлишлигини ўргатиб қўяман.

Бош инженер ҳандақ ичидан олд томон юриб кетди. У Катта Айиқ юлдузига қараб йўл босар эди. Лекин унинг кўз ўнгидаги юлдузлар маржони бирданига қандайдир тўсиқ деворга айланиб қолди. Жамилов деворни қўли билан пайпаслар экан, атроф-теваракка боқиб, Тошкент Бош план илмий тадқиқот институти қурилишида эканлигини пайқади. Ана шу қўшимча қурилишни ўтган йили 1-қурилиш бошқармасининг ўзи фойдаланишга топширган эди. Шунга қарамай шу кунга қадар қурилиш тугаллангани йўқ.

—Ишни ниҳоясига етказиш керак!— деб қатъий аҳд қилди ўртоқ Жамилов. Лекин инженер ҳамон йўлида давом этар эди. У яна бир неча одим босар-босмас, қотиб қолган бетон қоришмасига келиб урилди, унинг йўлида ҳар хил темир-бетон конструкцияларнинг уюми қалашиб ётар, қандайдир металл, темир-бетон плиталар, панелларнинг бўлаклари...

—Одамлар! дея хитоб қилди у.—Мен қаердаман ўзи! Бирдан унинг ёдига таниш қурилиш майдони тушди. Бу қурилиш майдони Б. Хмельницкий кўчасидаги 15-уй эди.

— Мен қаерларда адашиб юрибман? — дея манглайидаги совуқ терни артди Жамилов.—Бир жойнинг ўзида адашиб юрибман-а? Шундан кейин у чиқиндилар устидан ўтиб, олисдан ярқираб кўринган ёруғлик томон юра бошлади...

Тўсатдан инженернинг калласига бир фикр келди-ю янги-янги картиналар кўз ўнгида намоён бўлди. У фикран сил касалликлари илмий-тадқиқот институти биносини кўрди. Бу бино гўё трестнинг учинчи қурилиш бошқармаси томонидан муваффақиятли фойдаланишга топширилгандек эди. Б. Хмельницкий кўчасидаги 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12-уйлар, Ю. Фучик кўчасидаги 125-болалар боғчаси ҳам шу бино каби кўпгина камчиликлар билан топширилган эди.

Д. У. Жамилов ҳаяжон билан уйғониб кетди.

У шундай туш кўрдими ёки йўқми, бу бизга номаълум. Лекин биз сўз юритган иморатларнинг камчилик билан қурилганлиги ҳақиқат. Айбдорлари ҳам «Главташкентстрой» 153-қурилиш трестининг раҳбарларидир.

Биз Д. У. Жамиловгина эмас, бундай тушларни трест бошқарувчиси Б. С. Муҳитдинов, 1-қурилиш бошқармаси бошлиғи Б. Ф. Белянов, халқ контроли группасининг раиси П. Габриеловлар, шунингдек давлатнинг неча минг сўмлик маблағлари топшириб қўйилган кишилар ҳам кўришларини истаймиз. Чунки шундайлар айби билан биноларнинг фойдаланишга топшириш муддати чўзиб юборилмоқда. Эҳтимол шундай тушдан сўнг улар ўзларига ишониб топширилган ишга масъулият билан қарасалар керак.

Е. ПЕТУХОВ.

ДЎСТЛИК ТАРОНАЛАРИ ЯНГРАМОҚДА

• *Сўз—меҳмонларимизга*

ҚАРДОШЛИК ДОСТОНИНИ КУЙЛАЙМИЗ

Раҳбар МИҚАИЛОВ, Озарбайжон ССР Маданият министрлиги илмий-методик марказининг халқ ижодиёти социологияси бўлими мудири.

Бизнинг Озарбайжонимизда меҳнаткашларнинг бадиий ижодиётини ривожлантиришга катта аҳамият берилмоқда. Кўпгина жойларда ишлаб турган ҳаваскорлик ансамбллари халқ коллективлари деган шарафли номга сазовор бўлишмоқда. Бундай ансамбллардан учтаси адабиётимиз ва санъатимиз кунларида иштирок этиш учун олиб келинди. Ленкоран районидаги «Шодлик» рақс ансамбли, Салян районидаги «Жанги» ансамбли ва «Ошуглар» («Бахшилар») ансамбли республикамиз ҳаваскорлик ижодиётининг фахри ҳисобланади.

«Жанги» ансамбли 1967 йилда ташкил топган бўлиб, Польша ва Югославияда ўтказилган халқаро халқ ижодиёти ҳаваскорлиги кўрикларининг лауреатлари бўлган.

«Ашуги» ансамбли эса республиканинг истеъдодли бахшиларидан ташкил топган. Унинг артистлари ва ижодкорлари Озарбайжон бахшиларининг энг яхши анъаналарини давом эттириб, халқ оғзаки ижодининг дурдоналарини авлоддан-авлодга авайлаб етказмоқдалар. Ана шулардан бири Маҳмуд Алиаскар ўғлидир. Бу ижодкор 33 та достонни ёддан билади. Унинг репертуаридаги «Ҳаста Қосим», «Лайли ва Мажнун», «Нигор ва Маҳмуд», «Олихон» достонлари кўп жойларда тингловчиларга манзур бўлган. Бу ижодкор санъатимиз байрамига атаб «Ай, ўзбек қардошим» деган бағишлов қўшиғини ижод қилиб келди. Бу қўшиқ Ўзбекистон шаҳар ва қишлоқлари бўйлаб ўтказиладиган сафаримизда томошабинларга манзур бўлади, деб ўйлайман. Бундан ташқари, бахшиларимиздан Алхон Нифолиев, Вали Кулиев, Мусейиб Аббосов ва бошқалар ўзларининг энг яхши достонларини Ўзбекистонда ижро этадилар.

«Озарбайжонфильм» студиясида ишланган «Насимий» ва «Севил» фильмларидан кадрлар.

БАХТИЁР БОЛАЛАРИМИЗ ҚУВОНЧИ

Зиёдхон АЛИЕВ, Озарбайжон ССР Маориф министрлиги тасвирий санъат ишлари методисти.

Ўзбекистон ва Озарбайжоннинг бахтиёр фарзандлари ўртасида яхши дўстлик алоқалари ўрнатилган. Улар кўпинча бир-бирлари билан мактуб воситасида фикрлашиб, икки ўлканинг ютуқларини билишга қизиқадилар. Ана шундай алоқалар туфайли ҳаваскор фарзандларимиз расмлар чизишга интиладилар.

Биз Ўзбекистонга олиб келган Озарбайжон болалари расмлари кўргазмаси Тошкентдаги СССР халқлари дўстлиги тарихи музейига қўйилди. Бу ерда фарзандларимизнинг 300 дан ортиқ ранг-баранг картинаси ўрин олган. Ўғил ва қизларимиз ўзларининг илк ижодида мамлакатимиз халқларининг дўстлигини улуғлашга интилганлар.

Бокудаги 206-мактаб ўқувчиси Хонимқиз Адигўзалованинг «Ўзбекча рақс», 189-мактабнинг ўқувчиси Дилдора Шерзодованинг «Биринчи Май намойиши», «Каспий нефтчилари», «Хайрлашув», Оржоникидзе районидаги пионерлар уйининг ҳаваскори Назилия Габиеванинг «Нефть корхонасида», Геўкчай районидаги 3-мактаб ўқувчиси Рафиқ Огагашимовнинг «Чўққилар» картинаси томошабинлар диққатини жалб этади. Бундан ташқари, кўпгина расмлар Байкал-Амур магистрали қурилиши, космик парвозлар, Москва Олимпиадасига бағишланган.

Бу кўргазмада жуда қизиқарли тадбир ўтказишни мўлжаллаганмиз. Унда Ўзбекистондаги қобилиятли ҳаваскор рассом болаларга Озарбайжон ССР Маориф министрлигининг дипломлари топшириладн. Бундан икки йил муқаддам Озарбайжонда ўтказилган ўзбек адабиёти ва санъати кунларида республикангиз болаларининг расмлари ҳам намойиш этилганди. Биз ўша кўргазманинг ғолибларини ана шу ерда қутлаймиз. Тошкент, Наманган, Навоий ва бошқа кўпгина шаҳарларнинг ёш рассомларига дипломлар тантанали топширилади.

Юракдаги шеърлар

1979 йил май ойининг охирлари. Боку, бутун Озарбайжон ўзбек халқи адабиёти ва санъати ўн кунлигига қизғин тайёргарлик кўраётган унутилмас кунлар эди. Ўша пайтлада мен Озарбайжон Давлат университетида ўзбек адабиётидан лекция ўқирдим. Ўзбек адабиёти бўйича суҳбатлар тугагач, озарбайжон халқининг севимли шоири Самад Вурғуннинг шеърларидан бирини ўзбекча ўқиб бердим. Таржима университет домлалари ва студентларига ғоят манзур бўлди. Мен ўқиб берган ва муболағасиз деярли барча озарбайжонликлар ёд биладиган бу асар Самад Вурғуннинг ўзбек шоири Раззоқ Абдурашидов таржимасидаги «Озарбайжон» шеъри эди.

Озарбайжон совет шеъриятининг асосчиларидан, асримизнинг буюк шоирларидан бири Самад Вурғун Бутунитифоқ китобхонлари, жумладан, ўзбек ўқувчилари учун ҳам яқин ва қадрлидир. Сабаби Самад Вурғун ижоди ўзига хос, қайтарилмас фазилат ва жилвалари билан бошқа шоирларнинг шеърларидан ажралиб туради. Озарбайжон элининг фарзанди, ўзбек халқининг забардаст шоири Мақсуд Шайхзода жуда ўринли таъкидлаганидек, «Самад Вурғун асримизнинг нафосат осмонида ёрқин чарақлаб турган порлоқ бир юлдуз эдики, ўз маслакдошларига қанча ўхшамасин, уни бошқалардан ажрататурган хусусият, ўзига хос фазилати ҳам бор эди. Бу ҳолат уни мустасно бир юксакликка кўтарган эди. Гўё кўп асрлик озарбайжон шеъриятининг барча фазилатларини ўзида жамлаб олган бир девон эди.

Дарҳақиқат, унинг байтларида Низомийнинг эпик салобати, Фузулийнинг нозик ҳиссиёти, Ҳоқонийнинг тантанавор жўшқинлиги, Воқифнинг содда ва ростгўйлиги камалакнинг фусункор рангларидек товланиб турар эди». Шоирнинг бутун ижоди, халқнинг ўтмиши ва ҳозирги ҳаётини кучли эҳтирос билан тараннум этган шеърлари, достонлари, драмалари, публицистик мақолаларида она Ватан, унинг табиат, кишилари, инсониятнинг порлоқ орзуси коммунизм идеалларига оташин ва буюк муҳаббати ғоят санъаткорона тараннум этилган. «Юракдаги шеър»* С. Вурғуннинг ўзбек тилида босилиб чиққан учинчи китобидир. Тўпламдан шоирнинг энг сара асарларидан бўлган ўн бешта шеър ва «Воқиф» драматик достони ўрин олган. Китобга кирган асарларни озарбайжон адабиётининг муҳлиси, Самад Вурғун шеъриятининг чинакам ошиғи, талантли шоир Раззоқ Абдурашидов ўзбекчалаштирган.

Таржимон шоир ижодининг ўзига хос хусусиятларини, етакчи томонларини яхши англаган ва ўрганган ҳолда ишга киришган. Шоир ижодининг асосий фазилатларини белгилайдиган, унинг юксак маҳоратини кўз-кўз қиладиган энг характерли шеърларни танлаганлиги Раззоқ Абдурашидов Самад Вурғун ижодини чуқур ва ҳар томонлама ўрганганлигини кўрсатиб турибди.

Дарҳақиқат, «Мен суҳбат очмайин», «Озарбайжон», «Бизнинг ёшлик», «Тўрт сўз», «Садоқат», «Яйранг, ўйнанг, авлодларим», «Ўйлар», «Баҳор орзулари», «Менга шундай дедилар», «Шоир, нечун қаридинг тез?», «Ҳаёт фалсафаси», «Сўзнинг шуҳрати», «Шошмайман» шеърларининг ҳар бири фақат шоир ижодидагина эмас, озарбайжон, қолаверса совет поэзиясида воқеа бўлган асарлардир. Таржимон бу асарлардан ҳар бирининг ўзига хос ритмикаси ва оҳангини, руҳи ва товланишини ўзбек тилида ҳам сақлай олган. Баъзи мисолларга мурожаат этсак, фикримиз янада ойдинлашади:

Шаҳар узра қанот ёйиб мудраб кетди ҳорғин оқшом,
Талай чодир қурди кўкда тўда-тўда, сур булутлар.
Аста-аста қораяркан мовий сувлар, кўм-кўк ўтлар,
Уз ортидан мени аста уйга бошлар келин—илҳом...
Шаҳар узра қанот ёйиб мудрай кетди ҳорғин оқшом.

(«Яйранг, ўйнанг, авлодларим»)

Инсонларнинг юзи гулгун, юраги—гулшан,
Бир кўнгилдан сув ичади минг-минглаб кўнгил.
Замин узра нур тўкилур қуёшдан, кўкдан,
Осмон қизи Ер ошиғи эрур, яхши бил.

(«Бутун Боку юрагимда бир шеър бўлур»)

Қушлар қатор-қатор юрт ошиб учар,
Башар авлод-авлод дунёдан кечар,
Кишилик гоҳ заҳар, гоҳ шарбат ичар...
Азалдан шу эрур ҳукми Замоннинг,
Бир мубҳам сири бор бу осмоннинг.

(«Ҳаёт фалсафаси»).

Кўринадики, бу шеърлардан ҳар бирининг таржимаси ўзига хослиги билан ажралиб туради. Таржимон ҳар бир шеърнинг оҳанги, руҳи, мазмунидан келиб чиққан ҳолда унга монанд келадиган ритм ва қофиялар топа олган. Натижада озарбайжон шеъриятининг жозибаси тўла сақланган мазкур шеърлар худди ўзбек тилида яратилган оригинал асарлардай жаранглайди.

«Юракдаги шеър» тўпламига Самад Вурғуннинг шоҳ асарларидан бири «Воқиф» драматик достони ҳам киритилган. Маълумки, Самад Вурғун оташин ва атоқли шоиргина эмас, забардаст драматург ҳам эди. Унинг «Воқиф», «Фарҳод ва Ширин», «Хонлар» сингари шеърий драмалари совет драматургиясининг ҳам олтин фондидан мустаҳкам ўрин олган дурдона асарлардир. Булар орасида озарбайжон классик шоири, атоқли давлат арбоби Мулла Паноҳ Воқиф ҳаёти ва кураши ҳақида ҳикоя қилувчи «Воқиф» асари алоҳида қимматга эгадир. Шиддаткор романтика билан нозик лиризм, қаҳрамонона воқеалар билан пейзажнинг майин ранглари, тарихий ҳаққонийлик билан бадиий тўқима бир-бири билан уйғунлашиб кетганлиги асарнинг бекиёс муваффақиятини таъминлаган. Бунинг устига асарнинг тили ғоят ифодалилиги, ҳикматли сўзларга бойлиги, қаҳрамонлар тилининг индивидуаллашганлиги билан ажралиб туради. Таржимон олдида асарнинг шу хусусиятларини ўзбекчада ҳам сақлаб қолишдек масъулиятли вазифа турарди.

Раззоқ Абдурашидов драма таржимаси устида узоқ вақт чидам билан меҳнат қилган. Ундаги ҳар бир образнинг индивидуал хусусиятларини, санъаткорнинг тасвир услубини, асардаги ҳар бир деталь, ҳатто ҳар бир сўзни синчиклаб ўрганган. Бу машаққатли меҳнат ўз самарасини берди. Асар илк кўринишидан охиригача маҳорат ва дид билан таржима қилинган. Таржимон Воқифга хос жасорат ва қатъиятни, унинг замондоши ва дўсти машҳур шоир Видодийга хос сабр-тоқат ва эҳтиёткорликни уларнинг тили орқали яхши ифодалаган.

Самад Вурғуннинг сара асарларидан тузилган шеърий гулдастанинг Раззоқ Абдурашидов томонидан ўзбек тилига маҳорат билан таржима қилиниши ва нашр этилиши қадим даврлардан бери давом этиб келаётган ўзбек ва озарбайжон халқлари, адабиётлари ўртасидаги дўстликнинг ажойиб рамзидир.

Р. ИНОҒОМОВ.
ТошДУ доценти.

⊙ Самад Вурғун. Юракдаги шеър. Раззоқ Абдурашидов таржимаси. Ғ. Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти. Тошкент, 1979 йил.

Малик ФАРРУҲ

ОНАЖОНИМ

Кулиб турган нурли юзимда,
Онажоним кулгуси бордир.
Гоҳ ташвишли, ғамли сўзимда,
Онажоним қайғуси бордир.
Чаманларда гул очса баҳор,
Дейман, тушган онам нигоҳи.
Эсар экан аёз шиддаткор,
Уйлайман, бу онамнинг оҳи.
Онам ўхшар ҳув...қорли тоққа,
Сочларидир оқ, кумуш қорлар,
Кўз тинади боққанининг чоғда,
Кенг водийлар—қучоғи, чорлар.
Ғалаёнли, ғавғоли денгиз,
Унинг хаёл-ўйлари дейсиз.
Тун зулматни ёритган чақмоқ
Қалб туғёни, ҳаяжонлари.
Уз ёнига чақирар ҳар чоқ,
Яқин қолди висол онлари.
Йўқ, кўкдаги ой эмас, асло
У онамнинг кўз нури, инон.
Ҳамма ерда мени доимо,
Ҳаёт йўлим этар чароғон.

Рауф ТОЛИБ
таржимаси.

Маммад АФШОН

КУЛДИНГ...

Ҳажринг аро чекардим оҳ,
Кулдинг, кўнглим тоғ бўлди.
Тугаб битди энди фироқ,
Кулдинг, ғамим йўқ бўлди.
Сен ажибсан нозик, инжа,
Сочдинг бошимга дур, инжу,
Дунёнинг сўнгсиз севинчи
Бу дам қалбга ёғилди.
Кўзларингда қуёш туғди,
Кўнглимнинг зулматин бўғди,
Қайғу ўз кучини йиғди,
Ғам нарвони чекилди.
Сенда доим қалбим майли,
Сен—гўзалларнинг гўзали,
Ёнингда минг Ширин, Лайли
Афсонадир, нақлдир!

Муҳаммад АЛИ
таржимаси.

ОИЛА ДАВРАСИДА СУҲБАТЛАР

МЕҲРИГИЁ ОДАМЛАР

Салобатли бино олдидаги хиёбон жуда гавжум. Имтиҳонлар тугаб, мандат комиссияси ишга киришган. Ҳаяжонли дақиқалар бўлгани учун бу ерга абитуриентлардан кўра ота-оналар кўпроқ йиғилишган. Низомий номли педагогика институтининг зиналаридан ёшлар чиқиб-тушиб туришибди. Ҳамма қатори Ҳамида опа билан Собир ака ҳам шу манзарани кузатиб ўтиришибди. Ана, ичкаридан бир тўда йигит-қизлар ял-ял ёниб чиқиб келишяпти. Институтга қабул қилинишибди шекилли, юзлари гулгун, қувончлари бир олам. Улардан кейин келаётган, сочлари патила-патила бир қиз даврани ёриб ўтди-да, ҳўнграганча кўча тарафга чопиб кетди...

Буни кўрган Ҳамида опанинг юраги орзиқиб тушди-да, ҳаяжон билан ўрнидан туриб у ёқдан-бу ёққа юра бошлади:

— Дадаси, бизни болалар ўтишармикин-а, юрагингиз нима деяпти?..

Собир ака хотинига жилмайиб қўйди. Шу тобда узундан-узоқ зиналарнинг иккитасини бир қилиб «ойи, ойижоним» деганча ҳовлиқиб тушиб келаётган қизга ҳамма оналар, ҳамма оталар тикилиб қолишди.

— Ойижон, менинг ширин ойижоним, — Ҳамида опани қучганча севинч ёшларини артарди қиз. — Қабул қилишди... Раҳимани ҳам қабул қилишди.

— Қизингизми? — деб сўрашди атрофда ҳайрат билан қараб турган одамлар.

—Булар келиним... Мана буниси қизим, — Ҳамида опа ёнида илжайиб турган Раҳимани кўрсатди.

—Бахтни қаранг-а, ҳар иккиси ҳам институтга қабул қилинибди-я, — ҳозиргина уларни ўраб турган одамлар ҳавас билан қараб қолишди.

—Бу яхшилигингизни сираям унутмайман, ойижон,—Саодат қайнонасини қучиб ўпди, кейин қайнатасига меҳр билан қараб:—Сизгаям катта раҳмат, адажон, бахтимизга омон бўлинг,—деди.

—Яшанг болам, —деди қайнонаси, —ўз кучларинг билан ўқишга кирдинглар, бахтли бўлинглар.

— Ўқишга сизлар рухсат бердингиз-ку...

Саодатнинг ана шу сўзи бир-икки ой олдин бўлган бир воқеани эслатди. Саодатхон янги келин бўлиб тушган кунлар эди. Қизи Раҳима эса ўнинчи синфни тугатиб институтга киришга тайёргарлик кўрарди. Ёзги ошхонага туташ хонада дарс тайёрлаётган Раҳимага келини Саодатхоннинг ҳавас билан гапираётгани ярим очиқ деразадан аниқ-тиниқ эшитилиб турарди:

—Бахтлисиз, Раҳимахон... Мен ҳам ўқимоқчи эдим, уйдагилар кўнишмади.

Она эртасига шу хонадан яна Саодатхоннинг овозини эшитди. Келини қизига тарихдан нималарнидир булбулигўё бўлиб тушунтирарди...

Шу куни кечқурун Ҳамида опа эрига дилида тугиб юрган сўзини айтди:

—Бу денг дадаси, келинингиз анча билимли, зукко экан. Ўқита қолайлик. Келгусида армон қилиб, сиз-биздан ранжиб юрмасин.

— Яхши ўйлабсан, ўқисин.

Саодатхоннинг умр йўлдоши Содиқжон ҳам бу гапдан хурсанд бўлди. Синглиси билан хотини бир институтга кириб ўқий бошлашди.

Бу гапга анча бўлди. Саодат институтни тугатган, ҳозир мактабда тарихдан дарс беради.

Ана энди сўзни Ҳамида опанинг катта келини Донохондан эшитинг:

— Бу хонадонга узатилиб келганимда мен ҳам студент эдим. Ёш болали бўлганимдан кейин ўқишни давом эттира олармиканман, наҳотки ташлаб кетсам деган ташвишга тушиб қолдим. Йўқ, ойим билан дадам бир кун ҳам мени ўқишдан олиб қолишмади. Икковлари ҳам ишлашарди. Лекин оилада укаларимдан бири ўқишга кетса, иккинчиси бўшаб келарди... Шуларга тушунтириб, шуларнинг менга ёрдамини уюштириб боламни катта қилиб беришди.

Ҳеч эсимдан чиқмайди. Бир куни лекцияда ўтирибман-у, хаёлим чақалоғимда. Беланчакдан йиқилиб тушмадимикин? Қорни очмадимикин?.. Кўзимни чирт юмдиму, лекциядан қочдим... Уйга келсам беланчакнинг бир томонида қайнонам, иккинчи томонида қайнатам ўтиришибди.

— Қизим наҳотки ўн бир болани катта қилган ойингизга ишонмайсиз. Бутун шанба, ойингиз ҳам мен ҳам уйдамиз. Бундан кейин дарсни ташлаб келманг,—дедилар қайнатам...

Доно ҳозир тил ва адабиёт ўқитувчиси. Касбини, болаларни жон-дилидан яхши кўради. Ҳаётда ўрни борлигидан, аввало шу хонадоннинг ота-онасидан миннатдор.

Она бўлиш қийин. Бировнинг фарзандига оналик, оталик қилиш ундан ҳам қийин. Уйингга бош эгиб, бахт-иқбол излаб кириб келган умидвор одамнинг шу хонадондан чиндан ҳам дуру гавҳар топмоғи бахт устига бахт. Келинларига чинакамига она, чинакамига ота бўлолган Ҳамида опа билан Собир акаларнинг таърифи маҳаллада оғиздан тушмасди. Ўзларининг ўн бир ўғил-қизларини воята етказишдаги хизматлари ҳам бундан кам эмас, албатта.

Оиланинг боши Собир ака оламдан кўз юмди. Болалари, меҳри тушган келинлари отани тез-тез эслашади. Ҳаммадан ҳам унинг билимга бўлган ҳурмати, болаларини ўқишга даъват этгани ва бор кучини бунга сафарбар қилганини оғиздан туширишмайди. Каримахон педиатр, Қобилжон дорихона мудири. Солиҳ магазинда, Содиқ сотувчи, Раҳимахон олима, келинлари Донохон, Заҳрохон, Саодатхонлар ўқимишли, уддабурон ёшлар.

Собир ака «ошни дамлади-ю», уни сузишга улгуролмади... Энг кичиги Барно учинчи, Раъно олтинчи, Носир еттинчи синфда ўқишяпти. Ака ва опалари ойиларининг ёнига кириб уларни оёққа турғазишади. Ўқишга, меҳнатга чорлашади. Бу билан оталарининг руҳини шод этишади. Болаларига ҳам оталик, ҳам оналик қилаётган Ҳамида опа шуни истайди ва болаларининг оқибат кўрсатишига ишонади.

Ҳамма нарса ишончдан бошланади. Болалар эса онанинг ишончини қозонишга улгуришган. Она умр йўлдошидан жудо бўлган энг оғир дамларида катталардек унга далда бўлолган, кўнглини кўтара олган болаларининг меҳригиёсини туйганда бунга биринчи бор ишонч ҳосил қилганди. Нуридийдалари биринчи маошини қўш қўллаб олиб келганда онанинг бу ишончи янада мустаҳкамланди. Ўн бир болани катта қилиб, орқасидан фақат ва фақат раҳмат эшитганларида боши осмонга етди. Она-ота учун бундан ортиқ бахт борми?!

Биз ҳикоя қилаётган бу катта оила Тошкент шаҳар «Пахта» кўча, Жонон проездидаги 7-уйда истиқомат қилади. Ҳар оқшом болалари иш ва ўқишдан қайтиб, жамоа бўлиб ўтиришганда она ўзида йўқ яйраб кетади. Уч келин. Уччовидан ширин-ширин ўн невара, ҳаммаси бўлиб 25 киши бир қозондан овқат еб, бир ҳовлида яшашади.

—Энди ўзингиздан кўпайишиб қолдингиз, бирортангизни бўлак қилиб бошқа жойга чиқарсам деса,— овсинларнинг юраги увишади... Ўнта невараси бу ердан ҳеч қаёққа кетмаймиз деб харҳаша кўтаришади.

Ҳамида опа Маҳкамованинг эл олдидаги хизматлари катта. У 25 йиллик меҳнат стажига ҳам эга. У фаррош ҳам, қурувчи ҳам бўлиб ишлаган. Ҳозир эса пенсияда. Баъзида ўзи қурилишда қатнашган биноларга қараб ҳаваси келиб қўяди. Йиллар ўтишига қарамай, бу иморатлар кўркига гард ҳам қўнмабди. Пойдевори мустаҳкам бўлган иморат ҳеч вақт чўкмайди. Одам боласи ҳам шундай. Пойдевори мустаҳкам бўлса, ҳаётда учрайдиган сўқмоқлару, бўронларга ҳам, дўлу жалаларга ҳам дош беради. Ундан ғолиб чиқади.

Онанинг болаларидан кўнгли тўқ. Бир-бири билан аҳил, бир-бирига меҳрибон бўлиб яшашаётган экан, мана шу —пойдевор. Бир касбни эгаллаб, ҳаётда ҳар бири ўз ўрнини топган экан, мана шу— пойдевор. Бу келажакка йўлчи юлдуз. Бу Ҳамида опанинг ҳаётга келиб орттирган ва эл-юртига қолдираётган энг катта бойлиги, бахти, иқболи.

Д. МАҲМУДОВА.

Москвадаги бадиий соатлар заводи ўз ассортиментини муқим янгилаб бормоқда. Заводнинг барча маҳсулотлари давлат Сифат белгисига сазовор бўлган, харидорлар уларни севиб харид қилишади. Деворга осиладиган бундай соатлар қимматбаҳо ёғоч навларидан, турли нақшлар ўйилиб ишланади.

СУРАТДА: контролер Людмила Мушкарева янги соатларни намойиш этмоқда.

ТАСС фотохроникаси.

БУ ҚИЗИҚ

БАХТЛИ ОТА

Югославиядаги Црквице қишлоғида 85 ёшга кирган Иво Дуймович деган бир кекса яшайди. Отанинг ҳозирги Ката исмли аёли ва вафот этган биринчи хотини 17 тадан бола туққан эканлар. Ҳозирда Иво отанинг 10 фарзанди, 45 набираси, 35 авараси бор.

ЯПОНИЯДА НОЁБ

Япониядаги оилалик кишиларнинг боласи бир, иккита, кўп деганда учта бўлади. Сугавара деган оила Японияда жуда машҳур бўлиб кетган. Бунга сабаб, шу оилада 13 бола туғилгани ва тарбияланаётгани бўлди.

ҒАЛАТИ ТАҚДИР

АҚШнинг Огайо штатида туғилган эгизак болаларни бир-биридан ажратиб алоҳида тарбиялашди. Улар эгизак туғилганликларини 39 йилдан кейин билишди. Маълум бўлишича, уларнинг ҳар иккисига Джеймс исми қўйилган экан. Улар уйда дурадгорлик ва чизмачиликни ёқтиришган. Иккови юрист бўлган, иккови Линда исмли қизга уйланган. Ҳар иккови Джеймс Ален деган биттадан ўғли бўлган. Иккови ҳам биринчи хотини билан ажрашиб, иккинчи уйланганларида Бетти исмли аёлни танлашган.

Эгизак ака-укалар бир-бирларидан мутлақо хабарсиз биттадан ит боқишган. Ҳар иккови ҳам итга Той лақабини беришган экан.

Америкалик профессор-психолог Томас Бухчарднинг таъкидлашича, эгизак болаларнинг бир хил фикр, ҳаракат қилишлари тасодиф бўлмай, ҳаётий ҳақиқатдир, нормал ҳолдир.

С. ҒАФУРОВ
тўплаган.

ҚУЁШ АКТИВЛИГИ МАКСИМУМИ ЎТИБ КЕТДИ

Қуёш активлиги кўпгина олимларнинг прогнозларига кўра, 1980 йилда бошланиши керак бўлган навбатдаги ўн бир йиллик цикли максимумининг авжи 1979 йилнинг охирида ўтиб кетди. Узоқ Шарқдаги астрономлар ўз кузатишларига асосланиб шу гапни айтмоқдалар.

Ўтган йилнинг ноябрь— декабрида қуёшдаги доғлар энг юқори даражада ва радионурланиш оқими энг кучли бўлганлиги қайд этилганидан бери қуёшда бошқа ҳеч қандай катта ўзгариш юз бермади.

— Қуёш ҳаётидаги ҳозирги цикл одатдагидай эмас, —деди ТАСС мухбири билан суҳбатда Уссурия астрономик обсерваториянинг мудири, физика-математика фанлари кандидати В. Чистяков, —активлик ҳар хил кўринишлари мўл бўлганлигига қарамай (бу нарса ушбу циклни шу аср мобайнида кузатилган цикллар орасида энг юқори группага киритишга асос беради) бирмунча майда ва заиф ҳодисалар устун келди.

Сўнгги цикл бориш ини кузатиш ва кўп йиллик маълумотларни ўрганиш кейинги 30 йил ичида қуёшнинг умумий активлиги пасайиб, навбатдаги цикллар камқувватроқ бўлишини кутишга имкон беради. Навбатдаги аср бошида қуёш активлигиги асрий циклининг минимуми бўлиши мумкин.

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

А. ЮСУПОВ: Соғлиққа зарарли ишлаб чиқаришларда меҳнат қиладиган ишчилар неча ёшдан пенсияга чиқадилар?

Жавоб: Соғлиққа зарарли ишлаб чиқаришларда эркаклар 55 ёшдан пенсияга чиқадилар. Бунда умумий меҳнат стажи 25 йил, соғлиққа зарарли иши 12,5 йил бўлиши лозим. Аёллар эса 20 йиллик меҳнат стажи билан 50 ёшдан пенсияга чиқадилар. Қуюв цехларида эркаклар 20 йиллик меҳнат стажи бўлганда 50 ёшдан, аёллар камида 15 йиллик стаж билан 45 ёшдан пенсияга чиқадилар.

* * *

Н. ЯҲЕЕВ: Қандай касалликлар касб касаллиги саналади?

Жавоб: Касб касаллиги—маълум касбга хос бўлган омилларнинг мунтазам ва узоқ вақт соғлиққа зарарли таъсир кўрсатиши натижасида, у ёки бу ишлаб чиқариш учун хос бўлган меҳнат шароити натижасида организмда пайдо бўладиган ва ривожланадиган касалликдир.

* * *

У. АЗИМОВА: Тошкент шаҳрида қайси ҳунар-техника билим юртида тикувчилик касбини эгаллаш мумкин?

Жавоб: Шаҳримизнинг Богдан Хмельницкий кўчасига жойлашган 5-ҳунар-техника билим юртида ўқиб, тикувчи, бичувчилик касбини эгаллаш мумкин. Бу ерда ўрта мактабни битирганлар учун ўқиш муддати икки йил. Талабалар стипендия, зарурат бўлса, ётоқхона билан таъминланадилар.

Бундан ташқари шаҳардаги йирик тикувчилик корхоналари қошида ҳам тикувчилар тайёрлайдиган курслар, билим юртлари бор. Жумладан, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси қошидаги 127-ҳунар-техника билим юрти шу корхона учун тикувчи кадрлар тайёрлайди.

* * *

У. ДАДАБОЕВ: Мен ҳозир заводда токарь бўлиб ишламоқдаман. Мақсадим—шу касбда ишлаб туриб олий маълумотли юрист бўлиш. Республикамизнинг қайси олий ўқув юртларида юридик факультетлар бор.

Жавоб: Республикамизда Тошкент Давлат университетида юридик факультет бор. Истаган кишилар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда шу факультетнинг кечки ва сиртқи бўлимларига кириб ўқиб, олий маълумотли юрист дипломига эга бўлишлари мумкин.

* * *

И. АКБАРОВ: Ишлаб чиқаришда қандай касблар етакчи касб саналади?

Жавоб: У ёки бу касблар йиғиндисида ишлаб чиқариш жараёнини амалга оширишдаги аҳамияти, ёйилганлиги (банд бўлган ишчилар миқдори), техника тараққиётига алоқадор истиқболи билан ажралиб турадиган касблар етакчи касблар ҳисобланади. Масалан, машинасозликда —станокчилар, ускуналарни созловчилар, слесарь-йиғувчилар; тўқимачиликда— йигирувчилар, тўқувчилар, тўқимачилик ишлаб чиқариши мастери ёрдамчилари ва бошқалар етакчи касб эгалари саналишади.

* * *

А. ВОҲИДОВ: Меҳнатни ички завод планлаштируви деганда нима тушунилади?

Жавоб: Меҳнатни ички завод планлаштируви меҳнат унумдорлигини, ишчилар миқдорини ва иш ҳақини планлаштиришдан иборат. Ишчи ва хизматчиларни тайёрлаш ва малакасини ошириш меҳнат бўйича планга мустақил бўлим бўлиб киради.

СССР ЧЕМПИОНАТИ 43

ТЎҒРИ ХУЛОСА ЧИҚАРИШ КЕРАК

«ПАХТАКОР»—(ТОШКЕНТ) —«ШАХТЕР» (ДОНЕЦК) — 0:0.

Учрашув разведкасиз бошланди. Ҳар қандай рақиб билан тенг беллашиш иштиёқида бўлган ёш пахтакорчилар дарҳол ҳужумга ташландилар. Улар ҳужумни янада кучайтиришди. Натижада донецклик футболчиларнинг дарвозаси олдида хавфли вазият вужудга келди. Майдон марказида ўз ўрнини тез-тез алмаштириб турган Шойинмардонов қулай вазиятда туриб тўп олди. У катта тезликда олдинга бораётган Нортожиевни сезди ва унга тўпни етказиб берди. У тўпни моҳирлик билан тўхтатиб, кучли зарб билан дарвоза томон тепди. Шу пайт меҳмонларнинг дарвозабони Дегтярев қийинчилик билан тўпни дарвоза тўсини устидан ўтказиб юборишга эришди.

Дастлабки хавфли вазият меҳмонларни ҳушёр бўлишга ундади. Шу боисдан ҳам улар ўз жарима майдонларида кучли мудофаа чизиғини вужудга келтиришга аҳамият бера бошладилар. Бу кўп ўтмасдан ўз натижасини берди. «Пахтакор» футболчиларининг майдон марказидан уюштирган барча ҳужумлари моҳирлик билан қайтариб турилди.

Тошкентликлар вазиятни тўғри тушунишди. Улар энди ҳужумни ниҳоясига етказишнинг йўли қанотлардан ҳужум уюштириш эканлигини англашди. Мезбонлар гоҳ чап, гоҳ ўнг қанотдан ҳужум уюштира бошладилар. Бу пайтда ҳимоячи Кодейкин шерикларини моҳирлик билан тўп билан таъминлаб турди. У тўп билан бир неча марта майдоннинг чети бўйлаб олдинга ўтиб борди. У бир неча ўйинчиларни алдаб ўтиб, тўпни жарима майдонига етказиб берди. Худди шу нарса меҳмонларнинг жарима майдонида бир неча марта хавфли вазият вужудга келишига сабаб бўлди. Нортожиев боши билан урган тўп дарвозага аниқ бормади. Орадан кўп ўтмасдан Кодейкин томонидан кучли зарб билан тепилган тўп дарвоза тўсини ёнидан ўтиб кетди.

Бу комбинацияларни тошкентликлар машқ пайтида ҳадисини олганлиги аниқ. Қанот ҳимоячиларининг кутилмаганда ҳужумга жалб қилиниши ҳозир рақиблар учун энг хавфли қурол бўлиб қолди. Лекин бунинг ўзига хос бошқа мазмуни ҳам бор. Кодейкинни командадошлари ўз вақтида унинг ўрнини эгаллашнинг уддасидан чиқолмадилар. Донецклик футболчилар эса хатодан фойдаланишни яхши билишади. Бу сафар ҳам шундай бўлди. Меҳмонлар пахтакорчиларнинг ҳужумини бартараф қилганларидан сўнг тўпни Кодейкин ҳаракат қиладиган зонага етказишди. Бу пайтда Кодейкин ўз ўрнига қайтиб улгурмаган эди. Шу боисдан ҳам меҳмонларнинг қарши ҳужуми ниҳоятда хавфли бўлди. Тошкентликларнинг дарвозасига тўп киришига оз қолди.

Маҳоратли команданинг энг яхши хусусиятларидан бири воқеалардан тўғри хулоса чиқаришдир. «Шахтёр»га яқинда Москванинг «Спартак» командаси билан Кубок учун ўтказилган учрашув яхши сабоқ бўлди. Биз бу ерда командаларни бир-бирига таққосламоқчи эмасмиз. «Спартак» билан «Пахтакор»нинг маҳорат борасидаги тажрибасида жуда катта фарқ бор. Шунга қарамасдан бу икки команданинг ўхшаш томонлари ҳам бор. Бу биринчи навбатда тўпни ҳимоя чизиғидан олдинги марраға етказиб беришдир. Айни пайтда ҳар икки команда ҳам техник жиҳатдан юқори маҳоратли, тезкор ҳужумчилардан самарали фойдаланишади. Спартакчилар Кубок учрашувида ана шу жиҳатлари билан кончилардан устун туришди. Кончилар бутун кучни майдон бўйлаб тенг тақсимлаганликлари ана шунга шароит яратган эди. «Пахтакор» билан бўлган учрашувда ҳам ана шу учрашувдан тўғри хулоса чиқарилганлиги кўринди. Меҳмонлар ҳатто ҳужумчиларни ҳам ҳимоя чизиғига жалб қилиб, пахтакорчиларга эркин ҳаракат қилишлари учун шароит яратиб беришди. Лекин бу нарса мезбонларга фойда келтирмади. Чунки кончилар мудофаа чизиғида жуда аниқ ҳаракат қилиб, тошкентликларнинг барча ҳаракатларини назорат қилиб туришди. Улар пахтакорчиларга деярли ўйин беришмади. Пахтакорчиларнинг ҳар бири меҳмонларнинг ҳимоячилари томонидан қатъий таъқиб қилинаётган эди. Шу боисдан ҳам пахтакорчиларнинг ҳужуми жарима майдонидан узоқда бартараф этиб турилди.

Лекин бундан кончилар фақат ҳимояланиш билан шуғулландилар деган тушунча келиб чиқмайди. Уларнинг биринчи бўлимдаги ўйин услуби қаттиқ қисилган пружинани эслатарди. У пахтакорчилар ҳужум қилаётган пайтда янада қаттиқроқ қисилиб борарди. Орадан бир неча муддат ўтганидан кейин катта куч остида қисилган пружина ёзила бошлади.

Биринчи бўлимнинг охирларига келганда ташаббус бутунлай меҳмонлар томонига ўтди. Тўп майдон эгаларининг жарима майдонидан чиқмай қолди. Кетма-кет тошкентликларнинг дарвозаси олдида хавфли вазиятлар вужудга кела бошлади. Грачев яхши маҳорат кўрсатиб, қулай вазиятга чиқди. Варновский чиройли бажарилган комбинациядан сўнг тўпга етиб боролмади. Тўпни Яновский ушлаб қолди. Меҳмонлар мезбонларнинг дарвозасини узоқ масофадан туриб нишонга ола бошладилар. Бу дақиқаларда Яновский маҳорат билан ўйнаб, дарвозанинг дахлсизлигини сақлаб қолишга эришди.

Лекин меҳмонларнинг бу ҳужумлари мезбонлар учун жиддий хавф туғдирмади. Тўғрисини айтганда ҳар икки дарвоза олдида ҳам ҳақиқий хавфли вазият жуда кам вужудга келтирилди.

Ана шу дақиқаларда «Шахтёр»нинг ҳужуми Старухинсиз жиддий хавф вужудга келтира олмаслигини тушуниш мумкин эди. Бу ҳужумчининг ўйинда қатнашмаслиги команда услубини бир мунча ўзгаришига сабаб бўлди. Шунинг учун ҳам бу команда ўтган йилги мамлакат биринчилигининг кумуш совриндори, бу йилги мамлакат Кубоги ўйинларининг финал учрашуви қатнашчиси бўлган командага сира ўхшамас эди.

Афсуски, юқоридаги фикрларни «Пахтакор»га нисбатан ҳам айтиш мумкин. Бир неча учрашувлар давомида команда ҳаракатида тезкорлик, кутилмаганда ҳужум уюштириш, қулай вазиятлардан тўғри фойдаланиш яққол кўзга ташланмаяпти. Тўп учун курашишни билиш лозим.

Шундай қилиб учрашувда дарвозаларга бирорта ҳам тўп киритилмади. Бундай ўйин мутахассисларни сергаклантиради. «Пахтакор» бундан тўғри хулоса чиқариб олиши керак. Ҳозир команда ўзини тиклаётган пайт. Коллективда ўз маҳоратини янада ошириш учун лозим бўлган имкониятлар бор.

В. СТУЛИН.

* * *

Қолган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд қилинди: МАСК—«Зенит»—2:1, «Қайрат»—«Карпати»— 2:0, «Динамо» (Киев)— «Кубань» — 4:0, «Динамо» (Минск)—«Спартак»—1:1, «Динамо» (Тбилиси)— АСК—4:1, «Нефтчи» — «Черноморец» — 1:0. «Арарат» —«Локомотив» — 2:1. «Торпедо» — «Динамо» (Москва) — 1:1.

СУРАТЛАРДА: «Пахтакор»— «Шахтёр» учрашувидан лавҳалар тасвирланган.

Р. Загратдинов фотолари.

«Пахтакор» ҳақида 17 фикр

А. КОНДРАТЕНКО,

Украина футбол федерациясн пропаганда секциясининг раиси.

Мен бу йилги мавсумда «Пахтакор» иштирокида ўтказилган икки учрашувни кўрдим. Одессада «Черноморец» билан, ўз майдонида «Шахтёр» билан бўлган учрашувда ҳам команда ҳужумкор ўйин кўрсатишга ҳаракат қилди. Лекин буни уддалай олмади. Менинг назаримда «Пахтакор»нинг яхши ҳужумчиларидан бири бўлган Нортожиевнинг ўйинида сусткашлик сезилмоқда. Ваҳоланки, у дастлабки ўйинларда юксак маҳорат кўрсатиб мерган ҳужумчилар сафидан ўрин олган эди. Кўриниб турибдики, фақат бир кишини ҳужумга отлантириш ўзини оқламаяпти. Рақиб командаларнинг ҳимоячилари унга алоҳида аҳамият бера бошлашлари билан унинг ҳаракатидаги тезкорлик йўқолди. Бунинг туб моҳияти нимада эканлигини айтолмайман. Эҳтимол, жароҳатлаганлиги учун шундай бўлгандир. Лекин бор фактни инкор қилиб бўлмайди.

Иккинчи бўлимда шундай ҳодиса бўлди. Тошкентликлардан бири майдон марказида тўпни қабул қилиб олиб, олдинга ташланмоқчи бўлди. Лекин у кучли мудофаа чизиғига дуч келиб, ўз ҳаракатини ўзгартирди. Тўпни орқа томонга, ён томонга узата бошлади. Худди шу дақиқада ҳужум тезкорлигини йўқотди. Учрашув давомида бундай ҳодисалар жуда кўп бўлиб турди. Шунинг учун ҳам пахтакорчилар кейинги уч учрашув давомида рақибларининг дарвозасига бирорта ҳам тўп киритолмадилар.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ

*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 5/VI да **Она қизим**, 6/VI да **Паранжи сирлари.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— «КЎЗГА КЎРИНМАС ОДАМ» ФАНТАСТИК САРГУЗАШТЛИ АТТРАКЦИОНИНИНГ ХАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ (19.30 да).

КИНО

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ТЕРГОВ» — **Қозоғистон** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 35-29-93), **Дружба** (жуфт соатларда, телефон 66-15-75), **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61).

«ҚАЙНОНА»— **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«СПОРТ ҲАҚИДА БАЛЛАДА» — **Искра** (телефон 39-14-59).

«И. И. ОБЛОМОВ ҲАЁТИДАН БИР НЕЧА КУН» — **Тинчлик** (18.30, 21.00).

«ОРҚАДАН УРИЛГАН ЗАРБА»— **Мир** (тоқ соатларда).

«ЖАВОБСИЗ ҚОЛГАН МУҲАББАТ»— **К. Ёрматов номли** (18, 19, 20, 21.00).

«АЛИИ ЛАҚАБЛИ ЧЕГАРАЧИ ИТ» — **Дружба** (16.00, 18, 20).

«ШАҲАР ҚАЛҚОНИ» —**Ғ. Ғулом номли** (17, 20.30).

«ЁШ ХОТИН» — **Навоий номли.**

6 ИЮНДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ШИМОЛИЙ ОСЕТИЯ» —**Фестиваль.**

«КИМ ҚЎҒИРЧОҚ ЎЙНАЙДИ» — **Ғунча.**

«ИВАН ШАМИКИН» — **Лисунов номли.**

«ЧЕГАРА»— **Тинчлик.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ТЕРГОВ»— **Қозоғистон** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 35-29-93), **Дружба** (жуфт соатларда, телефон 66-15-75), **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-53), **Лисунов номли** (жуфт соатларда, телефон 96-34-02), **Ҳамза номли** (жуфт соатларда).

«ҚАЙНОНА»—**Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (жуфт соатларда).

«СПОРТ ҲАҚИДА БАЛЛАДА» — **Искра** (телефон 39-14-59).

«ДАРВИШ ПАРИЖНИ ПОРТЛАТАДИ»— **Мир** (тоқ соатларда).

«ЖАВОБСИЗ ҚОЛГАН МУҲАББАТ»— **К. Ёрматов номли** (12, 13, 14, 16, 18, 19, 20, 21.00).

«ЧАПАНИ» — **Дружба** (12.00, 14.00, 16.00).

«АЛИЙ ЛАҚАБЛИ ЧЕГАРАЧИ ИТ» — **Дружба** (10.20, 18.20, 12, 14, 16.00).

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 116-ўрта мактаб томонидан **Ражапова Насиба Имаматовна** номига берилган 457716 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳридаги 14-ўрта мактаб томонидан **Мамараҳимова Малика** номига берилган 232091 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

8 ИЮНЬ СОАТ 12.00 ДА

Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўриги— конкурсининг дипломанти ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

ВОКАЛ-ХОРЕОГРАФИК «ЛАЗГИ» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист
Гулсара ЁҚУБОВА

Солистлар: Шерали ЖЎРАЕВ, опа-сингил Олмагул ва Урбугул СУЙЕРБОЕВАЛАР, Маъмуржон МАДВАЛИЕВ, Мавжуда БАХРИЕВА, Клара ХЎЖАЕВА, Ғуломжон ДАДАХОНОВ, Валентина ПАШКОВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

«Лазги» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери —Ўзбекистон ССР халқ артисти Гавҳар РАҲИМОВА.

Балетмейстер— Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва СССР Давлат мукофотининг лауреати Равшаной ШАРИПОВА.

Музика раҳбари— Нажот ТЎРАХЎЖАЕВ.

ҲУРМАТЛИ КИНОТОМОШАБИНЛАР!

5 ИЮНДАН, 15 ИЮНГАЧА

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ КИНОТЕАТРЛАРДА МЕДИЦИНА ХОДИМЛАРИ КУНИГА БАҒИШЛАБ

«МЕДИЦИНА ВА ДАВР»

КИНОФЕСТИВАЛИ ЎТКАЗИЛАДИ

«МОСКВА» кинотеатрида
УЗОҚ УМРГА ЙЎЛЛАНМА.
УМРНИ УЗАЙТИРАДИГАН СУВ.
«ЛИСУНОВ» НОМЛИ кинотеатрда
УЗОҚ УМРГА ЙЎЛЛАНМА.
ҲАРАКАТДА— БОЛАЛАР САЛОМАТЛИГИ
«ЧАЙКА» кинотеатрида
МЕДИЦИНА ВА ДАВР
ҲАММА ЁШДАГИЛАРГА ТААЛЛУҚЛИ.
«НУКУС» кинотеатрида
ИНСОН ЯШАЙДИ.
ЎЗИЧА ДАВОЛАШНИНГ ЗАРАРИ.
«ВОСТОК» кинотеатрида
ИММУНИЗАЦИЯ— ФАРЗАНДИНГИЗНИ ҲИМОЯ ҚИЛАДИ.
ТАБИБЛИК ВА САЛОМАТЛИК
«ҚОЗОҒИСТОН» кинотеатрида
ҲАРАКАТДА— БОЛАЛАР САЛОМАТЛИГИ.
ШАРТЛИ САЛОМАТЛИК.
«ТИНЧЛИК» кинотеатрида
СЕН, МЕН ВА СОҒЛИҚ.
ЎЗИЧА ДАВОЛАШНИНГ ЗАРАРИ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ КИНОЛАШТИРИШ БОШҚАРМАСИ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги

Ф. ЭНГЕЛЬС НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЧЕТ ТИЛЛАР ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

1980—81 ўқув йили учун

ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ИНСТИТУТНИНГ КЕЧКИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМЛАРИГА

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ИНГЛИЗ ТИЛИ, НЕМИС ТИЛИ, ФРАНЦУЗ ТИЛИ.

Ҳамма мутахассисликлар бўйича ўқиш муддати —5 йил.

ИНСТИТУТГА КИРУВЧИЛАР ҚУЙИДАГИ ФАНЛАРДАН КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ ТОПШИРАДИЛАР: **она тили ва адабиёти** (ёзма ва оғзаки), **СССР тарихи** (оғзаки), **чет тили (оғзаки).**

Институтга кирувчилар институт ректори номига ёзилган ариза билан қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топширадилар: ўрта маълумоти ҳақидаги ҳужжат (асл нусхаси), иш жойидан характеристика (йўлланма), меҳнат ёки колхоз дафтарчасидан кўчирма, 3х4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат, соғлиғи ҳақидаги справка (286-форма).

Паспорт ва ҳарбий хизматга алоқадорлиги ҳақидаги ҳужжат шахсан кўрсатилади.

АРИЗА КЕЧКИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМЛАРГА 10 ИЮНГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Кириш имтиҳонлари кечки ва сиртқи бўлимларда 11 июндан 31 июнгача давом этади.

Қабул комиссиясининг адреси: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 48-уй.

МАКУЛАТУРА ТОПШИРУВЧИ ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

1980 йил 7 июндан 21 июлгача қабул пунктларининг иш кунларида қуйидаги китобларга абонементлар

СОТИЛАДИ:

В. СОЛОВЬЕВ. «ВОЗМУТИТЕЛЬ СПОКОЙСТВИЯ. ОЧАРОВАННИЙ ПРИНЦ» (бир томлик) **—100 та обонемент.**

26 июлдан 31 августгача. Э. СЕТОН-ТОМПСЕНнинг «РАССКАЗИ О ЖИВОТНИХ» (бир томлик) **китобига 100 та обонемент.**

6 сентябрдан 19 сентябргача. Ф. КУПЕРнинг «ЗВЕРОБОЙ» (бир томлик) **китобига 100 та абонемент.**

Қабул пункт-магазинлари чоршанба, пайшанба, жума, шанба ва якшанба кунлари ишлайди. Дам олиш кунлари — душанба, сешанба.

Абонементлар шанба ва якшанба кунлари реализация қилинади. Қолган кунлари эса талонлар тўла комплекти учун етмаган миқдордаги 52—01 прейскурант бўйича ҳақ тўлаш йўли билан макулатура ва иккиламчи хом ашёлар қабул қилинади.

Қабул пунктлари соат 10.00 дан 18.00 гача ишлайди. Танаффус соат 13.00 дан 14.00 гача.

ҚАБУЛ ПУНКТ-МАГАЗИНЛАРИНИНГ АДРЕСЛАРИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАМИЗ:

3 — Қўйлиқ бозори (7, 12, 68-автобусларнинг «Қўйлиқ бозори» бекати).
7 — Юнусобод массиви, Б-1 (60, 8, 72-автобуслар, 25, 26, 29-трамвайларнинг «Колхоз бозори» бекати).
9—3. Саид кўчаси (8-трамвай, 34, 64, 83-автобусларнинг «Гулзор» бекати).
10—1/3—Қорақамиш массиви, (40, 56, 59-автобуслар, 27-трамвайларнинг охирги бекати).
11 —2/4— Қорақамиш массиви (37, 56, 59, 65-автобусларнинг охирги бекати).
12 — Физкультурная кўчаси (Тўқимачилик комбинатининг қаршисида).
13 — Чилонзор массиви, 24-квартал, 53-уй, 82-квартира.
14 — Чилонзор массиви, 18-квартал, 10 «а»-уй, 1-квартира.
16 — Чилонзор массиви, 12-квартал, 23-уй, 39-квартира (2, 33, 41, 54, 75, 79-автобуслар, 4, 9, 19-трамвайларнинг «Фарҳод бозори» бекати).
17 — Чилонзор массиви, 24-квартал, 15-уй, 24-квартира (4, 9, 19-трамвайларнинг «Москва» кафеси бекати).
18 — Спутник массиви, Марказ —3, 5-уй.
19 — Ж. Обидова кўчаси (19-автобус, 2, 16-трамвайларнинг «Бодомзор» бекати).
20 — Олой бозори.
24 — Мирсолиҳов кўчаси, 19-уй.
26 — М. Горький кўчаси (17, 71-автобуслар, 13, 22-трамвайларнинг «Трамвай-троллейбус депоси» бекати).
28 — Первомайск бозори.
29 — Строительная кўчаси, 38-уй.
31 — 2-Қўйлиқ массиви, савдо маркази.
32 — Луначарский шоссеси, 301-уй.
15 — Чилонзор массиви, 1-квартал, 1-уй (3, 33, 54, 70-автобуслар, 9, 11-трамвайлар, 7, 6, 9, 11-троллейбусларнинг «Муқимий кўчаси» бекати).

ҲУРМАТЛИ ГРАЖДАНЛАР!

Макулатурани тезда қабул пунктларига топшириб абонемент олиш адабиётларни китоб магазинларига тезлик билан келиб тушишига ёрдам беради.

ТОШКЕНТ ШАҲАР «ВТОРСИРЬЁ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

5. VI. ПАЙШАНБА

АТРОФ МУҲИТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ХАЛҚАРО КУНИ

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.55 От спорти бўйича СССР чемпионати. Дала синовлари. Касаба союзларининг от спорти комплексидан олиб кўрсатилади. 18.25 «Миллионлар ленинча университети». «Социалистик экономикани бошқариш». Телетомошабинларнинг хатларига СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси П. Г. Бунич жавоб беради. 19.00 «Қувноқ ноталар». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Халқ ижодиёти». Телевизион кўрсатув. 20.15 «Сухановда ёз». Кинолавҳа. 20.25 «Карл Маркс. Навқиронлик йиллари». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия. 21.30 «Время» информацион программаси. 22.05 «Нима? Қаерда! Қачон?». Телевизион викторина. 23.05 «Дунё воқеалари». 23.20 «Гамлет». Фильм балет.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Қувонч». Болалар учун фильм-концерт. 18.25 Мактаб ўқувчилари учун. «Ленин қадамжолари бўйлаб». 18.45 «Бугун—Атроф муҳитни муҳофаза қилиш халқаро куни». «Табиатга муҳаббат». 19.15 «Чорвачилик—зарбдор фронт». 19.30 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.45 «Ойбек». Ҳужжатли фильм. («Ўзкинохроника»). 20.05 «Сен ҳақингда куйлайман Ватан». Озарбайжон совет композиторларининг қўшиқлари. Фильм-концерт. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «Шодлик» ансамблининг солисти Ғ. Ёқубов ва А. Навоий номли Давлат академик Катта театрининг солисти Н. Ўрозова концерти (такрорий). 21.30 Москва. «Время» информацион программаси. 22.05 Ўзбекистонда Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунлари адабий қисмининг очилишига бағишланган тантанали кеча «Баҳор» концерт залидан трансляция пайтида ёзиб олинган.

6. VI. ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время» информацион программаси. 9.40 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.05 «Буратино кўргазмаси». 10.35 «Карл Маркс. Навқиронлик йиллари». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия. 11.40 «Сибирочек» ашула ва рақс ансамблининг концерти. 12.05 «Адабий ўқишлар». Б. Горбатов. «Катта сув». Кўрсатув тугагач (12.45)—Янгиликлар.

15.00 Янгиликлар. 15.20 «Математикани ўрганамиз». Телевизион ҳужжатли фильм. 15.30 «Шахмат мактаби». Хатларга жавоблар. 16.30 «Вил ва уддала». Ёш техниклар учун кўрсатув. 17.15 «Москва ва москваликлар». 17.45 «Ёш спортчининг катта майдони». 18.15 «Карелия АССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига «Онего». Телевизион ҳужжатли фильм. 18.45 Карелия АССР «Кантеле» Давлат ашула ва рақс ансамблининг концерти. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Синов парвози». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 20.10 Концерт-вальс. 20.25 «Карл Макс. Навқиронлик йиллари». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премераси. 5-серия. 21.30 «Время» информацион программаси. 22.05 А. С. Пушкин туғилган куннинг 181 йиллигига СССР халқ артисти В. Бабочкин ижросида А. С. Пушкин трагедияларидан монологлар. 22.40 «Дунё воқеалари». 22.55 Г. Свиридов. «Пушкин гулчамбари».

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Болалар учун концерт. 12.00 Абитуриентлар учун. Биология. 12.30 А. С. Пушкин туғилган куннинг 181 йиллигига. «Пиковая дама». Бадиий фильм (рус.). 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Тумшайган мақтанчоқ». Болалар учун мультфильм. 18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Мен—Совет Иттифоқи гражданиман». 18.45 «Меҳнаткашларнинг дам олишига—давлат ғамхўрлиги» (рус.). 19.15 «Ноз-неъмат бунёдкори». 19.30 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.45 «Дворжак куйи». Телевизион бадиий фильм. («Озарбайжонтелефильм» (рус). 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «Андижон самоси». Концерт. 21.30 Москва. «Время» информацион программаси. 22.05 «Оламда нима гап?». Халқаро воқеалар шарҳи. 22.35 Ҳ. Олимжон шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 23.30 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 «Янги марралар сари» (рус.). 20.55 Абитуриентлар учун. Математика. 21.55 «Ювош келинчак». Телевизион бадиий фильм (рус.).

Тошкент ҳисоб-бухгалтерия техникуми томонидан **Тошқўзиев Регси Носирович** номига берилган 923776 номерли йўқолган

ДИПЛОМ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳридаги С. Оржоникидзе номли 20-ўрта мактаб томонидан **Зокиров Равшан Шокирович** номига берилган 023138 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг Тошкент вакцина ва сиворотка илмий-тадқиқот институти коллективи институт ходими В. Акбархўжаевга ўғли

Восиқ АКБАРХЎЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41, ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат—32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-58-85; хатлар—33-29-70; эълонлар бўлими—33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

5 ИЮНЬ, 1930 й. Р-13930. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Б—2068. 6